Nr 292. Kraków, Środa 30 Czerwca 1909. Rok XXVIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

**Prenumerata wynosi:**

| | rocznie: | półrocznie: | kwartalnie: | miesięcznie: |
|---|---|---|---|---|
| W mieście | 24 koron | 12 koron | 6 koron | 2 korony |
| W Austro-Węgrzech: | | | | |
| z jednorazową przesyłką poczt. | 32 „ | 16 „ | 8 „ | 2 kor. 70 h. |
| z dwurazową „ | 38 „ | 19 „ | 9 kor. 50 h. | 3 „ 20 „ |
| W Państwie Niemieckiem | 36 „ | 18 „ | 9 koron | 3 „ — „ |
| W innych państwach | 48 „ | 24 „ | 12 „ | 4 „ — „ |

*Prenumeratę i ogłoszenia* (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

**Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Jagiellońska 10.**

**Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41.** — Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484

*Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.*

**We Lwowie** sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludw. 9.

***Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.***

# NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

**Prenumeratę przyjmują:**

**zamiejscową:** Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Handel Kretschmera, ul. Szewska — Handel J. Ekiera, ul. Karmelicka 18.

**Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia** (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11, S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W **Przemyślu** Heszeles. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Wiedniu:** Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

**Ogłoszenia** (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — **Nadesłane** po 60 h od wiersza za każdy raz. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 h. następny po 10 h. od wiersza. — **Załączniki** do „N. Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

## Od administracyi „N. Reformy“

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze nadesłanie prenumeraty.

„Nowa Reforma“ wychodzi

**dwa razy dziennie:**

o godzinie 5 rano i o pół do 3 po południu.

Pomimo znacznie zwiększonych z tego powodu kosztów wydawnictwa, pierwotna cena prenumeraty

**nie została podwyższona.**

Szczegóły prenumeraty w nagłówku dziennika. Abonenci „N. Reformy“ nabywać mogą po zniżonej cenie illustrowany dwutygodnik lwowski p. t.

**„Nowe Mody“.**

Prenumerata kwartalna 2 korony 40 hal.

## Wojna o Kretę.

Ostatnie depesze z Konstantynopola i z Aten brzmią bardzo wojowniczo. Rząd turecki nagromadził już podobno na pograniczu greckiem wszelkie potrzebne do wojny zapasy, a korpusy salonicki i adryanopolski czekają tylko rozkazów, ażeby wyruszyć na granicę i rozpocząć operacye wojenne. Równocześnie także w Grecyi przeprowadza się rzekomo z wielkim pośpiechem mobilizacyę wielkiej liczby rezerw, a usposobienie ludności ma być tak podniecone, że gdyby rząd wahał się dobyć miecza w obronie Krety, niechybnie wybuchnie tam rewolucya przeciwko obecnej dynastyi i rządzącym dziś sferom.

Oto treść wszystkich niemal depesz ostatnich. Czy sytuacya na południu półwyspu bałkańskiego jest już naprawdę tak naprężoną i groźną, że spokój Europy każdej chwili nową wojną zakłócony być może? Na pytanie to zupełnie pewnej odpowiedzi dziś jeszcze dać nie można. Rozmaite objawy i okoliczności przemawiają jednakże za tem, że losy pokoju naprawdę się tam ważą, że możliwość wojny zawisła niejako na włosku.

Najmniejszej już nie ulega wątpliwości, że w Konstantynopolu miarodajne dziś koła życzą sobie tej wojny, i że gotowe są w danym razie nawet ją sprowokować. Doświadczenia z przed dwunastu laty pokazały, że Grecya jest przeciwnikiem tak słabym, iż wojna z nią nie przedstawia żadnego ryzyka. Armię grecką, mimo przeprowadzonej w niej po ostatniej wojnie reorganizacyi, uważają nad Bosforem za tak słabą, iż wystarczałby może nawet sam tylko korpus salonicki, najsilniejszy w armii tureckiej, bo już w czasie pokoju liczący do 65.000 głów, ażeby, podobnie jak w r. 1897, rozbić w puch greckie zastępy, nie wyjmując jej „szerokospódnistych Ewzonów“ — i w kilku dniach stanąć pod murami Aten. Kampania taka, wobec bliskości terenu walki, nie pochłonęłaby też może bynajmniej większych kosztów, niż ostatnia wojna domowa z reakcyjnemi zakusami Abdul Hamida. Natomiast korzyści moralne i polityczne, jakieby z niej wyniknąć mogły, byłyby — dla rządzących dziś w Konstantynopolu kół młodotureckich niezmiernie wielkie. Przedewszystkiem odwróciłaby ona uwagę narodu od naprężonych zawsze jeszcze stosunków wewnętrznych, zepchnęłaby na plan drugi tak nieprzyjemną dla nowego rządu „rewolucyę“ w Albanii i buntownicze wrzenia w innych stronach państwa, a dałaby Młodoturkom sposobność do popisania się przed narodem wielką energią i stanowczością w obronie całości i powagi państwa. Tego im właśnie jeszcze brakowało i brakuje. Dotychczas bowiem mogli energię swoją objawiać jedynie w przeistaczaniu stosunków wewnętrznych — a to nie we wszystkich sferach ludności równe znajdywało uznanie. Zwycięska wojna zewnętrzna zmusiłaby więc do milczenia wewnętrznych malkontentów i władzę kół młodotureckich silnie ugruntowaćby mogła.

Już ostatnie wystąpienie ministra spraw zagranicznych Rifaata paszy w parlamencie tureckim, jak najlepsze w całej Turcyi wywarło wrażenie. Dowiedziano się bowiem z jego mowy, że nowy rząd turecki zrywa naprawdę z upokarzającą biernością polityki poprzedniego sułtana wobec Europy, że z bronią w ręku opierać się gotów każdej dalszej amputacyi otomańskich posiadłości państwowych. Nie mniej niedwuznacznie wypowiedziano to w nocie, którą Rifaat wysłał do mocarstw. Żąda ona podobno, ażeby mocarstwa, opiekujące się Kretą, cofnęły nawet to, co dawniej postanowiły i przeprowadziły, a mianowicie, ażeby zniosły urząd mianowanego przez króla greckiego „nadkomisarza“ Krety i jawnie i niedwuznacznie przywróciły znów prawa zwierzchnicze sułtana nad wyspą w całej pełni.

Nota rzeczona przekonać powinna opinię publiczną w Grecyi, że ewentualna aneksya Krety mogłaby na państwo króla Jerzego ściągnąć bardzo groźną burzę. Sromotna kleska z roku 1897, w żywej tam chyba jeszcze musi być pamięci. Kierownicy prądu wojennego w Atenach wiedzieć też powinni, że na pomoc lub współdziałanie innych państw bałkańskich liczyć nie mogą, że nawet Bułgarya, załatwiwszy na razie swoje rachunki z Turcyą i osiągnąwszy zupełną niezawisłość, nie będzie korzystała z ewentualnego zaangażowania się armii tureckiej w wojnie z południowym sąsiadem. Jeśli więc mimo to w Atenach i w całej Grecyi panuje tak wielki zapał wojenny, jak donoszą depesze, musi to mieć inne jeszcze przyczyny, a nie wyłącznie tylko podrażnienie dumy narodowej, wywołane tem, że Grecya na ostatnim przewrocie w Turcyi nic nie „zarobiła“, podczas gdy Austro-Węgry zabrały Bośnię, Bułgarya stała się niezawisłem królestwem, a nawet mała Czarnogóra uzyskała zniesienie krępujących ją postanowień kongresu berlińskiego.

Nie trudno też dostrzedz, że ten wojenny animusz Grecyi ma swoje źródło w przeświadczeniu, iż także w tym wypadku mocarstwa staną po jej stronie; że jak po klęsce r. 1897 nietylko ocaliły ją przed stratami terytoryalnemi, ale nadto stworzyły autonomię Krety, tak i teraz mocarstwa zapewne powstrzymają zwycięskie zapędy wojsk młodotureckich, a nadto jeszcze ewentualną nową klęskę Greków osłodzą im przez zezwolenie na aneksyą tej wyspy.

Postępowanie mocarstw w tej sprawie nasuwa rzeczywiście przypuszczenie, że ich sympatye są i tym razem po stronie Helady i że niektórym z nich zależy wprost na tem, ażeby upokorzyć nowy rząd turecki i dać mu do poznania iż nacyonalistyczna jego polityka i zbyt jawnie okazywana mocarstwowa pewność siebie nie jest im na rękę.

Odpowiedź ich na notę Rifaata nie nadeszła jeszcze, lecz jedno z zawartych w niej żądań, a mianowicie, ażeby mocarstwa opiekuńcze pozostawiły nadal swoje załogi na Krecie i przez to zapobiegły aneksyi greckiej, nie znalazło uwzględnienia. Według ostatnich depesz, wycofanie tych załóg jest nieodwołalnie postanowione. Wymijająca odpowiedź, jaką rząd turecki otrzymał z Berlina, dowodzi, że nawet z tej strony Porta na oficyalne poparcie liczyć nie może, odpowiedź Austryi zaś będzie zapewnie tylko kopią noty berlińskiej. W Atenach spodziewają się podobno z całą pewnością, iż mocarstwa zaproponują Turcyi, ażeby w „interesie pokoju“ zrzekła się dobrowolnie swej władzy zwierzchniczej nad Kretą i nie narażała się o fikcyjny swój autorytet, na zatarg z całą Europą.

Wszystko zależy więc teraz od tego, co się stanie, gdy zapowiedziane już wycofanie załóg francuskiej, angielskiej, włoskiej i rosyjskiej z Krety, na prawdę nastąpi? Jeźli Turcya rzeczywiście wówczas, co przypuszczać można, wyśle tam swoje wojska, niechybnem tego następstwem będzie powstanie całej chrześcijańskiej ludności Krety. A ludność ta jest rzekomo doskonale uzbrojoną w manlichery. Wówczas też zapał wojenny w Grecyi przełamie niezawodnie wszelkie szranki i wojna wybuchnie także na granicy tureckiej.

Co potem nastąpi — będzie poniekąd bardzo podobne do wypadków r. 1897. Armia grecka pójdzie w rozsypkę, lecz zwycięscy Turcy spotkają się z nowem „hands off“ ze strony mocarstw. Wielkie atoli pytanie, czy taka akcya mocarstw, nawet, jeśli będzie zgodna, odniesie teraz taki sam skutek, jak w roku 1897. Na razie na to się nie zanosi; jeśli zaś Młodoturcy nie pozwolą się upokorzyć, nie poddadzą się woli mocarstw — mogą powstać stąd zawikłania, które niemniej wstrząsną spokojem Europy, jak uśmierzona co dopiero zawierucha bałkańska. W każdym razie trzeba być przygotowanym na ważne wypadki w najbliższej już przyszłości.

## Przesilenie na Węgrzech.

(Tel. „Nowej Reformy“.)

**Odrzucenie propozycyj Lukacsa.**

Budapeszt, 30 czerwca.

Węg. B. kor. donosi pod datą wczorajszą: Lukacs odwiedził dziś przed południem o g. ½10 Justha, o 10 Holla, a o 11 hr. Bathyany'ego. Wszyscy trzej oświadczyli, że jego propozycye są dla partyi niezawisłości nie do przyjęcia. — Jak słychać, Lukacs dziś wieczór odjeżdża do Wiednia.

Budapeszt, 30 czerwca.

Węg. Biuro koresp. donosi: Komitet wykonawczy partyi niezawisłości zebrał się wczoraj o g. 11 przed południem, celem obrad nad propozycyami Lukacsa, jako „homo regius“, które Kossuth streścił w następujących punktach:

Jako warunek rozwikłania sytuacyi absolutnie żąda Lukacs uchwalenia rządowi konieczności państwowych i oparcia prawa wyborczego na szerszej podstawie. — W sprawie bankowej żądane jest trzechletnie prowizoryum.

Po długiej, ożywionej dyskusyi, zestawił Kossuth wyniki dyskusyi i oświadczył, że zbierającej się dziś konferencyi partyjnej przedstawi do uchwalenia i umotywuje wniosek, podnoszący jednomyślnie objawione odmowne stanowisko komitetu wykonawczego wobec propozycyj Lukacsa.

**Gabinet Hedervarego.**

Budapeszt, 30 czerwca.

Przez odrzucenie propozycyj Lukacsa na wczorajszem posiedzeniu komitetu wykonawczego partyi niezawisłości, stał się zamiar utworzenia gabinetu nieparlamentarnego na Węgrzech z hr. Khuen-Hedervarym najbardziej prawdopodobnym. Khuen-Hedervary zjawił się znowu w Budapeszcie i czeka na powołanie do Wiednia.

Propozycye Lukacsa były następujące:

1) Zamianowanie gabinetu, do któregoby weszło pięciu mężów zaufania korony, a to: prezydent, minister skarbu, minister spraw wewnętrznych, minister obrony krajowej i minister dla Chorwacyi.

Inne teki posiadać będą reprezentanci partyi niezawisłości.

2) Uchwalenie wszystkich konieczności państwowych.

3) Uchwalenie powszechnego i równego prawa głosowania, na jak najszerszych podstawach.

4) Odroczenie sprawy bankowej i przedłużenie przywileju banku wspólnego na trzy lata.

## Agitacye traktatowe.

(Tel. „Nowej Reformy“.)

Praga, 30 czerwca.

Przemysłowcy, kupcy i rękodzielnicy w północnych Czechach rozwinęli energiczną działalność, ażeby skłonić Radę państwa do uchwalenia handlowo-politycznej ustawy upoważniającej, tudzież traktatu handlowego z Rumunią. Wczoraj odbyły się tu w tym celu po miastach północno-czeskich liczne zgromadzenia, pomiędzy innemi w Pilznie, Karlsbadzie, Gniewinie i Bilinie. Na zgromadzeniu w Karlsbadzie podniesiono między innemi doniosłość traktatów handlowych z państwami bałkańskiemi dla wywozu naturalnych wód mineralnych.

Tymczasem znany agitator agrarny Hohenblum objeżdża dalej Czechy i rozwija nie przebierając w środkach agitacyę przeciwko traktatom handlowym. Obecnie jako pożądany dla agraryuszów objaw, cechujący rzekome usposobienie Rady państwa, podnosi Hohenblum niedawne uchwalenie rezolucyi o zniesienie cła od żelaza. Na zgromadzeniu w Bensen wzywał Hohenblum rolników do odtrącenia „zbrodniczych zakusów przemysłu“, oświadczając, że przemysłowcy z przyjęcia wymienionej rezolucyi powinni się przekonać, iż agraryusze zażądają zniesienia ceł przemysłowych jeżeli nie otrzymają ochrony dla produktów rolniczych. Zgromadzenie uchwaliło jednogłośnie rezolucyę, wzywającą niemieckich posłów agrarnych, ażeby za pomocą wniosków nagłych i innych radykalnych środków, niedopuścili do uchwalenia traktatów handlowych.

## T. S. L.

(Przed walnym zjazdem)

Obrachunek z działalności Towarzystwa Szkoły ludowej w r. 1908 daje obraz niezwykłego rozwoju tej instytucyi. Jest to następstwem wyjątkowego wprost stosunku, jaki się zadzierzgnął między T. S. L. a społeczeństwem naszem, które — w zrozumieniu dążeń Towarzystwa, zmierzających do podniesienia cywilizacyi i kultury w najszerszych jego warstwach, całą siłą popiera zadania T. S. L. Że T. S. L. stało się instytucyą prawdziwie narodową, tego przykładem jest imponująca akcya „Daru Grunwaldzkiego, który najlepiej ilustruje ten niecodzienny stosunek między całością społeczeństwa a T. S. L. Instytucya ta ma obowiązek służyć całemu społeczeństwu, a jednocześnie całe społeczeństwo w takiej instytucyi organizować się jest obowiązane.

Te momenty przedewszystkiem podnosi sprawozdanie zarządu głównego, związków okręgowych i Kół T. S. L., które przedstawione będzie na walnym zjeździe w Kołomyi w dniach 3 i 4 lipca b. r. odbyć się mającym. Pracę posunięto naprzód bardzo znacznie, niema bowiem ani jednego pola wytkniętej działalności T. S. L., na którem nie możnaby wykazać wydatnego postępu. Przekonują o tem najzwięźlejsze ustępy sprawozdania, t. j. cyfry.

Najpierw ilość Kół i liczba członków. Gdy w r. 1900 było Kół 67, a członków 6397, w roku sprawozdawczym mamy Kół 258, członków 25.974. Nie jest to cyfra tak imponująca, jak np. w czeskiej „Maticy Skolskiej“, ale w naszych stosunkach znaczna, świadcząca o rozszerzaniu się idei Towarzystwa. Z roku na rok — coraz więcej i Kół i członków. — Wzrasta także ciągle i znacznie obrót kasowy instytucyi, budżet jej wydatków i Dar narodowy 3 Maja. Gdy w r. 1901 obrót wynosił 83.530, budżet wydatków 47.900, a dar narodowy 10.029, to sprawozdanie za r. 1908 wykazuje cyfry: 608.017, 447.400 i 43.513 koron.

Działalność Tow. na polu szkolnictwa w r. 1908 pochlubić się może założeniem trzech szkół średnich, dwóch seminaryów nauczycielskich (w Krakowie i Białej), oraz gimnazyum realnego w Białej. Seminaryum krakowskie posiada prawo publiczności, bialskie — dotąd go nie uzyskało. Uzyskać je — jest celem usilnych zabiegów zarządu głównego, zachęconego tem, że druga instytucya w Białej, gimnazyum realne, prawo publiczności niebawem otrzyma.

Po lustracyi, dokonanej przez radcę Sołtysika, przychylny wniosek krajowej. Rady szkolnej odszedł do ministerstwa oświaty, gdzie oczekuje ostatecznego załatwienia.

Szkół ludowych zorganizowano bardzo wiele. Zarząd Główny może się przedewszystkiem poszczycić należycie spełnianem zadaniem przez szkoły w Białej, Leszczynach, Hałcnowie, Ostrawie Morawskiej i Przywozie. W Białej jest 601 dziatwy i gdy dawniej trzeba było agitować, aby dzieci Polaków zniemczałych do szkoły polskiej ściągnąć, dziś musi się nieraz odmawiać przyjęcia, albowiem brak już miejsca na pomieszczenie wszystkich zgłaszających się uczniów i uczenic. W rozwoju szkoły polskiej w Ostrawie Morawskiej również zaszły korzystne zmiany. Otwarto pierwszą klasę wydziałową (we wrześniu otwarta będzie druga klasa); z powodu zwiększającej się frekwencyi dziatwy z Przywozu, musiano w Przywozie otworzyć ochronkę i pierwszą klasę. W roku przyszłym otwartą będzie staraniem I Koła męskiego w Krakowie osobna szkoła w Witkowicach. Szkół utrzymywanych przez Koła i Związki jest 44 (w roku 1900 było ich 9, w roku 1907 — 32), szkół, zostających pod opieka T. S. L. — jest 54.

Co do stanu kursów nauki początkowej zaznaczyć przedewszystkiem należy, że są to instytucye, oddawna przez T. S. L. utrzymywane, tylko poprzednio zwane inaczej: bądź kursami dla dorosłych analfabetów, bądź też szkółkami początkowemi. Sprawozdanie za r. 1907 wykazywało tych kursów łączną liczbę 205 (113 kursów dla dorosłych analfabetów i 92 szkółek początkowych). W roku 1908 liczyło T. S. L. tych instytucyj 161. Pozornie zdawaćby się więc mogło, że praca T. S. L. na tem polu osłabła lub też chwilowo zaniechaną została. Rzecz się ma wprost przeciwnie. Niezwykły wzrost liczebny szkół T. S. L.: z 36 w r. 1907 do 98 w r. 1908, odbył się właśnie kosztem t. zw. dawniej szkół początkowych; w 56 gminach szkółki początkowe przekształcone zostały w formalne szkoły z regularną nauką, prowadzoną przez ukwalifikowane siły nauczycielskie. Jeżeli więc dodamy do wykazanych 161 kursów nauki początkowej owe 56 byłych szkółek początkowych, otrzymamy liczbę 217, która wzrośnie jeszcze do 227, jeżeli zaliczymy tutaj jeszcze 10 kursów uzupełniających i przemysłowych, w obecnem sprawozdaniu już odgraniczonych. Nadmienić dalej należy, że praca w prowadzeniu kursów nauki początkowej została znacznie pogłębiona i usystematyzowana; wszędzie Koła miały na oku ten wzgląd, aby kurs przy sprzyjających warunkach bez najmniejszego trudu mógł być przekształcony w formalną szkołę. W pracy około kursów zajętych było 218 nauczycieli i nauczycielek w służbie czynnej, oraz 45 emerytowanych. Fakt ten świadczy nader dodatnio o coraz bardziej wzmagającej się współpracy nauczycielstwa ludowego.

Szczególnie owocną działalność rozwinęły Koła w prowadzeniu kursów dla dorosłych analfabetów wojkowych. W r. 1908 na kursach tych nauczyło się czytać, pisać i rachować 1365 żołnierzy. Poczesne miejsce należy się tu Kołu I męskiemu w Krakowie, które pracę tę zainicyowało jeszcze w roku 1896 (ogółem wyuczono 1562 żołnierzy); z innych Kół podnieść należy pracę w tym kierunku Koła w Jarosławiu (w 7 kursach 376 żołnierzy) oraz Koła im. Maryi Konopnickiej w Bochni (90 analfabetów-żołnierzy).

Ochronek prowadzi T. S. L. 18 (w roku 1904 — 4, 1907 — 10), a w nich znajdowało opiekę i wychowanie przedszkolne około 700 dzieci. W bliskiej przyszłości powstanie kresowa ochronka w Białej. Bursy, których początek również datuje się od r. 1904, spełniają swoje zadanie w 16 miejscowościach z 400 wychowankami. Przoduje na tem polu pracy Koło T. S. L. w Tarnopolu, które prowadzi w gmachu własnym bursę dla 82 wychowanków, nadając temu zakładowi znaczenie poważnej instytucyi ogólno-narodowego znaczenia. Bursa, prowadzona przez związek okręgowy we Lwowie, liczyła w roku sprawodawczym 58 wychowanków.

Domy ludowe po wsiach lub miastach na pomieszczenie czytelń i wypożyczalń, na sale wykładowe i do zebrań towarzyskich, zapoczątkowały Koła T. S. L. w r. 1906, w którym powstało domów takich dwa. W r. 1907 posiada T. S. L. już 4 domy, w roku zaś sprawozdawczym liczba ich wzrosła do 7. Posiadały je Koła: Borszczów, Gliniany, Olesko, Podhajce, (w Zawałowie), Stanisławów (w Uhornikach) Tarnopol i Wojniłów. Szereg Kół zbiera fundusze i w bliskiej przyszłości również posiadać będzie domy własne. Pomijając skromne przeważnie budynki, będące w posiadaniu Kół mniej zasobnych, podnieść należy znaczenie doniosłe Domu polskiego T. S. L., który ma w swej siedzibie Tarnopol. W bliskiej przyszłości powstanie Dom polski we Lwowie; Kraków nie mógł się dotąd zdobyć na ufundowanie siedziby własnej dla zarządu głównego i siedmiu Kół T. S. L., z powodu konieczności zwrócenia całej siły na obronę kresów. A Dom T. S. L. w Krakowie jest coraz bardziej potrzebny.

Działalność T. S. L. na polu czytelnictwa wykazuje wzrost znaczny. Gdy w roku 1900 było czytelń i wypożyczalń 121, w r. 1907 było ich 1496, a w roku sprawozdawczym 1702 (nadto bibliotek ruchomych 13). Tożsamo wzmogła się liczba odczytów: z 138 (w r. 1901) na 4973 w roku 1908. Obchody narodowe z bardzo skromnych zaczątków wykazują już cyfrę 1080. Rozwój pracy na polu czytelń i wypożyczalń jest wyłącznie zasługą Kół, gdyż zarząd główny bezpośrednio ani nie zakłada, ani nie prowadzi czytelń. W całym tym ruchu bardzo ważną rolę spełnia komisya kwalifikacyjna, oceniająca dzieła ludowe i popularne i prowadząca osobną instytucyę pośredniczącą t.j. centralną składnicę książek czytelnianych.

W dodatku do redagowanego przez zarząd główny „Przewodnika Oświatowego“, zamieszczane są recenzye poleconych do nabycia dzieł, nadto co 1 — 2 lata wychodzi „Katalog bibliotek normalnych“, w którym celniejsze dzieła ugrupowane są w komplety, stanowiące całkowite biblioteczki. Ruch na polu czytelń T. S. L. był wprost nadzwyczajny; na 258 Kół T. S. L. tylko 18 (a więc niecałe 7 proc.) nie prowadziło tej pracy. Z 240 pozostałych: Koło tarnopolskie miało w swoim zarządzie czytelń 113, Koło akademickie w Krakowie 48, Koło jarosławskie 46, trembowelskie 43, akademickie we Lwowie 39, jasielskie 37, tarnowskie 36; 18 Kół miało czytelń od 20 do 35; 27 Kół od 10 do 20; 34 Kół — ponad 5, reszta w ilości 154 Kół miała od 1 do 5 czytelń. Przeciętnie na jedno Koło przypadało trochę więcej, niż 6 czytelń. Odczyty, w znacznej części, ilustrowane były obrazami świetlnemi; były one wygłaszane wedle pewnego planu, a nawet seryami, stanowiącemi zamknięte w sobie całości. Niektóre przeszkody usunięto z powodu wydawnictwa gotowych odczytów, zainicyowanego przez Koło VI im. J. Słowackiego w Krakowie, przez co nawet niefachowcy mogą wziąć czynny udział w pracy odczytowej. Prócz tego zarząd główny zorganizował wypożyczalnię przeźroczy, rzecz niezmiernie korzystną dla toku danego wykładu.

Zaznaczyć dalej należy, że w wypożyczalni książek, prowadzonej przez zarząd główny, ruch wzrósł w roku 1908 o 3 proc. (wypożyczono 38.227 osobom 51.766 książek). Ciągnienie losów loteryi fantowej T. S. L. odbędzie się 30 grudnia b. r. Karty iluminacyjne, pocztówki, portrety i blankiety telegraficzne przyniosły 15.747 kor. dochodu (o 6298 więcej, niż w roku 1907). Osobna komisya wydała kilka książeczek (trzy; dwie znajdują się pod prasą).

Dalsza część sprawozdania zajmuje się działalnością związków okręgowych, których było 14: krakowski (Kół 39), lwowski (Kół 46), tarnowski (Kół 22), tarnopolski (21), stanisławowski (18), kołomyjski (14), nowosądecki (14), rzeszowski (12), jarosławski (11), sanocki (10), jasielski (10), złoczowski (9), żółkiewski (6) i brzeżański (3). Prawie wszystkie związki odbyły zjazdy krajowe i dokonały lustracyi Kół. Słabo przedstawia się praca związku brzeżańskiego, który i w roku 1908 żadnej nie rozwinął działalności.

Sprawozdanie finansowe zarządu głównego daje obraz korzystny. Przedsiębiorstwa rozwijają się coraz pomyślniej. Na centralną składnicę przypada 30.986 kor. (17.910 kor. w roku 1907), na wydawnictwa wraz z kalendarzami T. S. L. 63.441 kor. (40.074 kor. w roku 1907). Czysty dochód wyniósł tu 4.651 k., przewyższając pięciokrotnie dochód z r. 1907 (930 kor.). Podobnie wzrosły dochody i z innych źródeł. Utrzymanie szkół T. S. L., do którego w r. 1907 musiano dopłacić 22.852 koron, w r. b. wymagało dopłaty mniejszej (13.061 kor.), choć wydatki zwiększyły się o 39.013 koron. Było to następstwem ofiarności społeczeństwa na szkoły T. S. L., która wzrosła w roku 1908 o 48.805 koron. — Jeżeli się jednak zważy, że na rok 1909 zarząd T. S. L. preliminuje tylko konieczne wydatki w kwocie 372.600 koron, to można zdać sobie sprawę z ogromu pracy, jaką T. S. L. podjęło dla obrony zagrożonych kresów. Ogółem na wydatki w roku 1909 preliminuje zarząd 845.085, a zatem znacznie więcej, niż trzy czwarte miliona.

Podobny wzrost wykazują także majątek i fundusze Towarzystwa. Bilans zamyka się sumą 1,258.538 kor., fundusz żelazny wynosi 135.994 kor., ruchomości i nieruchomości przedstawiają wartość 894.895 kor. Fundusz bieżący wynosi 194.202 kor., natomiast fundusze i salda na rachunkach wierzycieli T. S. L. 227.648 kor., a po potrąceniu długu na papierach i pożyczki z funduszu żelaznego (to jest 110.762·66 kor.) jeszcze kwotę kor. 116.885·71, z czego około 40.000 kor. przypadło już faktycznie do zapłaty i w najbliższym czasie uregulowane być musi. Ten stan niepokojący wobec ciągłego braku bieżącej gotówki w kasie centralnej tłomaczy ustawicznie, coraz energiczniejsze urgowanie Kół o wyrównanie zaległości, które w 1907 r. przybrały zastraszające rozmiary. O zwiększenie funduszów przyjdzie też w pomoc Towarzystwu społeczeństwo, tak w ostatnich czasach ofiarne dla T. S. L. — To też Rada nadzorcza T. S. L. przedstawia zgromadzeniu w Kołomyi następujący wniosek:

„Wyraża się uznanie i podziękowanie całemu społeczeństwu za wielką ofiarność na rzecz T. S. L. w różnych kierunkach, a prasie polskiej za gorące popieranie celów Towarzystwa“.

## Zwycięstwo Słowieńców.

Tryest, 24 czerwca.

Postęp Słowian w Tryeście wzrasta z uderzającą szybkością. Stronnictwa włoskie z każdym dniem ustępują ze swych dotychczasowych posterunków, ostatnie zaś wybory uzupełniające do parlamentu dowodzą wymownie, jak sztuczną i z trudem podtrzymaną była ich przewaga w Tryeście i okolicy. Obecnie

śmiało można twierdzić, że dni panowania włoskiego w Istryi są już policzone.

Dzisiaj Tryest posiada ogółem przeszło 200 tysięcy mieszkańców. Urzędowa statystyka z r. 1900 naliczyła w mieście i okolicy na 178.597 ogólnej liczby mieszkańców, 24.679 Słowieńców zaledwie, tymczasem już ostatnie wybory do parlamentu, dokonane na podstawie powszechnego prawa głosowania, dowiodły, że dziś Słowieńców daleko większa jest liczba, a przedewszystkiem, że siły ich ogromnie wzrastają przy stałem słabnięciu Włochów.

W ostatnich dwóch tygodniach odbyły się równocześnie wybory z kuryj miejskich, gmin podmiejskich i wiejskich. W mieście było wyborców 21.000, w okolicy 8500, z tego zaś głosowało w mieście 15.000, w okolicy 6000 obywateli. Razem więc 21.000.

Rezultat wyborów pokazał, że Słowieńcy wraz z Chorwatami są w Tryeście najsilniejszem stronnictwem. Otrzymali oni w okolicy okrągło 4000 głosów z oddanych wszystkich 6000; w mieście zaś otrzymali 3200 z ogólnej cyfry 21.000 głosów. Razem więc 7200 głosów na wszystkich 21.000.

Pozornie nie stanowi ta cyfra przeważającej liczby. Gdy się zważy jednak, że przeciwna strona rozerwana jest na dwie odrębne partye: t. zw. taliańską i socyalistyczną, łatwo będzie zrozumiałe zwycięstwo Słowieńców. Przeciwko słowieńskiej bowiem narodowej partyi socyaliści otrzymali razem tylko 6800 głosów, włoska zaś liberalna partya razem 6100 głosów zaledwie. Słowieńska zatem narodowa lista silniejszą była od socyalistycznej o 400, od włoskiej zaś o 1100 głosów. A trzeba przy tem wszystkiem pamiętać, że bardzo wielu Słowieńców i Chorwatów znajduje się także w szeregach socyalistów. (Pozostałych 900 głosów rozproszyło się na kilka podrzędnych, nieznaczących partyj, jak klerykałów, Wszechniemców i t. p.).

Bardzo ważną jest rzeczą, że Słowieńcy wraz z innymi Słowianami okazali w samym Tryeście tyle siły, iż zmusili Włochów do ściślejszych wyborów. Sama słowieńska lista doprowadziła do ściślejszych wyborów z „taliańską" w dwu okręgach, z socyalistami zaś w jednym. Wszędzie indziej o rezultatach ściślejszych wyborów decydują Słowieńcy. W okolicy natomiast Włochom dostało się z ogólnej liczby 6000 głosów tylko 300, tak więc wybrano od razu wszystkich czterech słowieńskich kandydatów.

Oto wynik ostatnich wyborów w Tryeście dla południowych Słowian, a w pierwszym rzędzie dla Słowieńców, faktycznie nadspodziewanie korzystny.

*Gojmir.*

# Kronika.

**Kraków**, 30 czerwca.

**Posiedzenie Rady m. Krakowa** odbędzie się jutro, 1 lipca, o godz. 5 popołudniu. Na porządku dziennym między innemi: budowa nowych wychodków (podziemnych); spłata pożyczek z funduszów Rudolfa i dra Dietla; projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów budowania kanałów domowych i łączenia ich z kanałami publicznemi (projekt ten wniesiony będzie do Sejmu); zmiana postanowień § 5 statutu emer. dla urzędników i sług m. Krakowa; drobne adaptacye w budynku starego teatru; sprawa budowy gmachu muzeum techniczno-przemysłowego; przekształcenie 3-klasowej szkoły im. Mickiewicza na 5-klasową.

**Wielki Kraków.** W poniedziałek odbyło się posiedzenie komisyi dla gruntów pofortyfikacyjnych Rady miasta, pod przewodnictwem prezydenta dr Lea. Komisya ustaliła szerokość ulicy Krowoderskiej w przedłużeniu, za wałem kolejowym, zatwierdziła linię regulacyjną ulicy wokoło bastyonu nr 3, oraz przyznała kredyt dodatkowy na budowę nowej szkoły w Zakrzówku, jak wiadomo, wchodzącego już w skład wielkiego Krakowa.

**Zakończenie roku szkolnego.** Wczoraj odbyło się w krakowskich szkołach średnich i ludowych uroczyste zakończenie roku szkolnego. Po nabożeństwach młodzież udała się do budynków szkolnych, gdzie nastąpiło rozdanie świadectw z różnym dla uczniów wynikiem. W grupach młodzieży zgromadzonej przed gmachami szkolnemi szkół średnich, przeważały miny wesołe, choć nie brakło smutnych, którym przeważnie greka i matematyka popsuły wakacye. Przez kilka dni następnych opuści Kraków kilka tysięcy młodzieży a za nią podążą wszyscy ci, którym warunki materyalne i czas na to pozwolą, aby udać się na świeże powietrze i miasto nasze opustoszeje na dwa miesiące, pozbawione większości młodzieży, nadającej miastu zwykle tyle ruchu i gwaru.

**Wawel dla Słowackiego.** Z Pragi otrzymujemy pismo następujące:

Wobec niezrozumiałego a bolesnego dla serc polskich postępowania ks. kardynała Puzyny w sprawie umieszczenia zwłok wieszcza narodowego, Juliusza Słowackiego, na Wawelu, akademicka młodzież polska, zebrana w „Ognisku Polskiem", w Pradze Czeskiej dnia 12 czerwca b. r. wyraża najwyższe zaniepokojenie i obawę o los tej drogiej wszystkim sprawy i łączy swój głos z ogólnym zgodnym protestem młodzieży przeciw samowolnemu rozporządzeniu podziemiem katedry wawelskiej, które, jako grób przeszłości i zadatek życia na przyszłość jest bezsprzecznie własnością całego narodu.

Zarząd „Ogniska Polskiego" w Pradze.

**Doraźny zlot „Sokołów" okręgu krakowskiego.** Donoszą nam: W Wadowicach odbył się wczoraj doraźny zlot „Sokołów" okręgu krakowskiego. Stosownie do rozkazu, wydanego przez naczelnika okręgu. Sokoli o godz. 12 min. 5 w południe wkroczyli do miasta w czterech hufcach ze sztandarami swoich gniazd; przybywające bowiem na zlot drużyny zatrzymywały się w pewnem oddaleniu od Wadowic, aby wkroczyć do miasta równocześnie. Ulicami, strojnemi w zieleń i flagi o barwach narodowych, wśród szpalerów publiczności doszły hufce na Rynek główny, gdzie przed gmachem magistratu uformowały się w kolumny. Zgromadzonych druhów imieniem miasta powitał pięknem przemówieniem zastępca burmistrza Wadowic, p. Dworak, wyrażając radość, że w murach miasta powitać może armię sokolą, tę najpiękniejszą wyrazicielkę naszych uczuć narodowych. Imieniem Sokołów odpowiedział prezes krakowskiego gniazda, druh Turski, poczem uformował się pochód z krakowską orkiestrą sokolą pod kierunkiem druha Urygi i miejscową na czele. Karne szeregi sokole, przy dźwiękach pieśni narodowych, wśród tłumów publiczności udały się na boisko „Sokoła", gdzie do godziny 4 po południu odbywały się próby ćwiczeń poszczególnych oddziałów.

Po godz. 4 po południu, na obszernem boisku, odpowiednio przygotowanem, na błoniach nad Skawą, rozpoczęły się popisy gimnastyczne. Licznie zebrana publiczność, wśród ustawicznych oklasków, podziwiała wykonywane z prawdziwą precyzyą ćwiczenia. Atrakcyą były ćwiczenia w przeskakiwaniu ściany cztero-metrowej za pomocą żerdek. Popisy zakończyły się o godz. 7, poczem poszczególne drużyny rozjechały się do domów.

Zlot wczorajszy dobitny dał dowód sprawności i karności polskich gimnastyków. W zlocie wzięło udział około 1000 druhów, w tem 600 umundurowanych, ze wszystkich gniazd okręgu krakowskiego. W charakterze gości udział wzięły delegacye okręgu III (rzeszowskiego), górno-śląskiego i z Królestwa Polskiego.

**Zarząd Tow. burs i opieki nad młodzieżą rękodzielniczą i handlową** w Krakowie donosi nam, że w bursie im. ś. p. Andrzeja Potockiego są jeszcze wolne miejsca dla ośmiu terminatorów rzemieślniczych. Pierwszeństwo mają ubogie sieroty po rękodzielnikach. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz Tow., instruktor stowarzyszeń przemysłowych p. Witold Ostrowski, ul. Jabłonowskich 4.

**Do Francyi.** W dniu wczorajszym wyjechało z dworca krakowskiego 47 robotników rolnych do Francyi. Jest to już druga partya robotników, jaką w tym miesiącu wysłało do Francyi Polskie Towarzystwo Emigracyjne. Przed wyjazdem, wszystkich robotników badał lekarz Towarzystwa, wystawiając im świadectwa zdrowia. Każdy z robotników otrzymuje, oprócz pieniędzy na żywność w drodze, słowniczek polsko-francuski i koperty: jednę z adresem agencyi Tow. w Nancy, drugą ze swym własnym nowym adresem (dla przesłania swym najbliższym, pozostałym w kraju) i trzecią z wypisanym adresem swych rodziców, żony lub krewnych. Nadto wszyscy robotnicy zaopatrzeni są w legitymacye, wystawione w językach francuskim i polskim. Podróż do Francyi odbywają robotnicy pod przewodnictwem specyalnych przewodników, przy rozwożeniu zaś ich po Francyi do pracodawców pomocni są akademicy polscy z Nancy.

**Z teatru miejskiego.** W dzisiejszem przedstawieniu „Walecznego żołnierza" wystąpi po raz ostatni w swej najlepszej roli pułkownika Popana p. Krzewiński, który zaangażowany został do komedyi w warszawskim teatrze Rozmaitości.

P. Irena Bohuss wystąpi jutro w partyi Violetty w operze Verdi'ego „Traviata". Alfredem będzie p. Łowczyński, ojcem Germontem p. Ludwig.

**Oszustwo.** Przedwczoraj aresztowała policya niejakiego Wacława Swobodę, manipulanta przy kolei północnej, który dopuścił się oszustwa na szkodę skarbu kolejowego. Swoboda, mianowicie, będąc zatrudniony przy kasie frachtowej, przedstawił kasyerowi powziątek pocztowy na t. zw. pobranie „za zaliczką" na 550 koron, które kasyer wypłacił, mimo, że już raz pieniądze te podjęte przez stronę zostały. Oszustwo wydało się dopiero za kilka dni, a ponieważ najwięcej poszlak przemawiało, że oszustwa tego dopuścił się Swoboda, został on aresztowany. Dalsze śledztwo w tej sprawie w toku.

**Aresztowanie desertera.** Wczoraj aresztowała policya w Krakowie Adolfa Zygmunta Krzyżanowskiego, wachmistrza 4 pułku ułanów ze Lwowa, który zbiegł do Krakowa, sprzeniewierzywszy kilkaset koron z kasy pułkowej. Krzyżanowskiego, po śledztwie, oddano władzom wojskowym.

**Najechanie.** Wczoraj wieczorem najechany został przez fiakra, około parku dra Jordana, 20letni kelner, Jan Piekarczyk, który doznał całego szeregu poważnych obrażeń. Pierwszej pomocy rannemu udzieliło pogotowie ratunkowe.

**Nagły zgon.** Wczoraj w południe, w powrocie z miasta do swego mieszkania przy ul. Jabłonowskich, zmarła nagle na ulicy Kapucyńskiej, pod gmachem akademii handlowej, staruszka Rybicka. Prawdopodobnie udar sercowy był przyczyną zgonu.

# Z kraju.

**Jubileusz Franciszka Rawity-Gawrońskiego.** Proszeni jesteśmy o zamieszczenie następującego pisma:

Nie wszystkim miałem sposobność podziękowania osobiście za życzliwość i uznanie, jakie mię spotkały. Nagrodziliście, Czcigodni Panowie i Koledzy, stałość i wytrwałość, z jaką na posterunku narodowym stałem. Nagrodziliście szeregowego żołnierza krzyżem zasługi. Ten dowód uznania, dla pracy złożony, będzie mi zachętą do dalszego trwania „usque ad finem" na zajętym posterunku. Pozostanę i nadal żołnierzem tylko, wiernym sługą swego narodu, obrońcą jego czci i chwały.

Przesyłam gorący uścisk dłoni tym, ku którym zbliżyć się nie mogłem, od których dzielą mię miedze graniczne, i z całego serca dziękuję za zachętę do dalszej pracy.

Tych Wielce Szanowoych Kolegów, do których list dzisiejszy nie dojdzie, proszę o powtórzenie go za innemi pismami. *Fr. Rawita-Gawroński.*

**Z naszych zdrojowisk.** Do Szczawnicy do 21 b. m. przybyło drużyn 400, gości 628.

Do Krynicy od 15 maja do 23 b. m. przybyło rodzin 1642, osób 2.489.

Z Jaworza piszą nam: Kresowe nasze uzdrowisko na Śląsku w ks. Cieszyńskiem i w tym roku zapobiegliwe czyni starania, aby utrzymać się na zaszczytnem stanowisku, jakiem z tytułu swej przeszło półwiekowej tradycyi istnienia i swych warunków klimatycznych oddawna się cieszy. Istniejący w niem zakład wodoleczniczy, bezsprzecznie jeden z najstarszych i największych polskich zakładów tego rodzaju w tym roku zupełnie przebudowano, uzupełniono go łazienkami dla kąpieli gazowych, solankowych, igliwiowych i t. p. i dla inhalacyi; w miejsce przestarzałych pomp ręcznych sprowadzono parową pompę zaopatrującą sale hydropatyczne i łazienki wodą tak studzienną jak i rzeczną, odpowiednio filtrowaną. Te i inne ulepszenia przeprowadzono głównie staraniem tutejszego kierownika lekarskiego dra Czopa, który od lat 15 w zakładzie ordynując, przyczynił się niemało do rozwoju uzdrowiska a i obecnie przy rekonstrukcyi zakładu wodoleczniczego nie szczędził trudu ani kosztów, aby ku pożytkowi swych kuracyuszów spotęgował cenne zalety Jaworzna, sposobami leczenia oddawna przez naukę wieloletniem doświadczeniem wypróbowanemi.

**Nowy Sącz**, 28 czerwca. (Nowe Koło T. S. L. Z „Sokoła". Z sądu. Czytelnie. Wystawa obrazów).

Związek okręgowy T. S. L. założył piąte z rzędu Koło T. S. L. w powiecie nowosądeckim. Właśnie w niedzielę odbyło się w Łącku uroczyste otwarcie Koła, niestety pod gołem niebem, gdyż Rada szkolna odmówiła sali szkolnej, a innej obszerniejszej sali w Łącku nie było, prócz karczmy, w której nowe Koło zebrania odbyć nie chciało. Na otwarcie zgromadziła się miejscowa inteligencya, włościaństwo i młodzież szkolna pod kierunkiem miejscowego nauczycielstwa; z ramienia Związku okręgowego przybyli pp.: Löschówna, Jarończykówna, Kosiaty i Mazur.

Przy wystrzałach moździerzowych odśpiewały dzieci „Boże coś Polskę", przewodniczący Koła poseł Myjak zagaił zgromadzenie, następnie w dłuższem przemówieniu delegat Mazur objaśniał cele T. S. L. a specyalnie wskazał, w jakim kierunku miejscowe Koło ma działać; przemawiał także dr Chwalibóg i proboszcz ks. Piaskowy. Otwarcie miało poważny nastrój dzięki temu, że miejscowe nauczycielstwo zgromadziło licznie dziatwę szkolną, która pieśniami patryotycznemi przeplatała uroczystość.

„Sokół" zebrał się w niedzielę na wieczornicę. Żegnano p. Hebenstreita, urzędnika kolejowego, przeniesionego do Krakowa. P. Hebenstreit był jednym z założycieli gniazda, długoletnim gospodarzem, a obecnie wiceprezesem „Sokoła".

W sobotę odbyć się miała sensacyjna rozprawa sądowa członków wydziału Rady powiatowej przeciw p. Obmińskiemu, notaryuszowi ze St. Sącza. Skarżących zastępował dr Körbel. Rozprawę odroczono celem ściągnięcia oryginalnych aktów z Rady powiatowej.

Koło T. S. L. otwarło nową czytelnię w Dąbrówce Niemieckiej.

Inauguracyjne otwarcie wystawy obrazów odbyło się w niedzielę. Prezes Koła T. S. L. złożył publiczne podziękowanie artyście p. Broszkiewiczowi za inicyatywę i urządzenie wystawy, którą w niedzielę zwiedzała liczna publiczność.

**Rzeszów**, 29 czerwca. (O 270.000 kor. — Zebranie Tow. rolniczego. — Filatelista).

Przed tutejszym sądem obwodowem toczył się pod przewodnictwem radcy Dobrowolskiego proces o kwotę 270 tysięcy koron. Jako powódka występowała znana paryska arystokratka, Ewa Bazyla Callimachi, w roli pozwanych wystąpiły księżne Radziwiłłowe, jako spadkobierczynie ś. p. hr. L. Wodzickiego. Kwota dłużna powstała w ten sposób, że p. Callimachi przed dwudziestu laty część swych oszczędności w wysokości 100 tysięcy franków, oddała rzekomo ówczesnemu gubernatorowi Banku dla krajów koronnych hr. Ludwikowi Wodzickiemu na zakupno papierów wartościowych. Kwota ta wskutek operacyj giełdowych miała wzrość do wysokości kwoty wymienionej w akcie oskarżenia. Papiery wartościowe miały być zapisywane na dwa konta, w Wiedniu i w Paryżu; walory wiedeńskie powódka podjęła przed 15 laty, obecnie zaś wystąpiła z żądaniem zwrotu jej należytości z filii Banku dla krajów koronnych w Paryżu. Powódka na dowód słuszności swej pretensyi powołuje się na oświadczenie ś. p. Ludwika hr. Wodzickiego, złożone wobec niej i wobec urzędnika filli paryskiej Schneidra, iż jego konto paryskie stanowi jej własność i ma być jej wydane. Tymczasem odnośne papiery wartościowe zostały sprzedane, a uzyskana kwota spadkobiercom ś. p. Wodzickiego wypłacona. Pozwani zaś dowodzili, że tylko konto wiedeńskie było własnością powódki, zaś konto paryskie było podręczną kasą gubernatora i stanowiło wyłączną jego własność. Pozwani wykazywali dalej, że konto paryskie przy uczestnictwie samego Schneidera zostało spadkobiercom ś. p. Wodzickiego wypłacone i t. p.

W skład senatu, oprócz przewodniczącego p. radcy Dobrowolskiego, wchodzili pp. radca Męciński i radca Sawicki. Powódkę zastępywali adwokaci prof. dr Rosenblatt z Krakowa i dr Reiner z Rzeszowa, pozwaną ks. Zofię Radziwiłłową, dr Grek ze Lwowa i dr Fangulski z Rzeszowa, ks. Izabelę Radziwiłłową poseł dr Loewenstein ze Lwowa i dr Hochfeld z Rzeszowa. Wyrok zapadnie na piśmie.

W niedzielę 4 lipca, odbędzie się w szkole rolniczej w Miłocinie pod Rzeszowem, walne zebranie członków „okręgowego Tow. rolniczego". Na porządku dziennym oprócz spraw stowarzyszeniowych, wykład prof. Stempka na temat: „O nawozach zielonych".

Redakcya wychodzącego dotąd w Rzeszowie „Filatelisty", przeniesioną została do Lwowa.

# Ze świata.

**Wycieczkę rosyjskich studentów**, która bawiła niedawno we Lwowie i w Krakowie, komentuje obecnie prasa rosyjska wyrazami zadowolenia, iż nie zakończyła się żadnym skandalem, pomimo ostrzeżeń ze strony rosyjskiej. To powodzenie przypisuje prasa rosyjska neutralnemu stanowisku ekskursyi, mającej na celu nie krytykę, lecz objektywne badanie narodów słowiańskich, z których każdy ma prawo decydowania o swym rozwoju. To też rosyjscy studenci zawiązali stosunki z Polakami, Moskalofilami i Ukraińcami, wbrew zwykłej metodzie reakcyonistów, którzy miotają gromy na Polaków i żądają załatwienia kwestyi polsko-rosyjskiej na podstawie ustępstw Polaków w zakresie stosunków w Galicyi. W debatach z Moskalofilami studenci rosyjscy starali się przekonać ich, że tylko nieznajomość Rosyi postępowej może ich skłaniać do opierania się na reakcyjnych sferach rosyjskiego społeczeństwa. Poznawszy następnie polityczną i ekonomiczną robotę Ukraińców, studenci rosyjscy zaznajomili się także z polską akademicką młodzieżą postępową.

**Zjazd neurologów, psychiatrów i psychologów polskich** odbędzie się od 11—13 października r. b. w Warszawie. Na tematy dwóch pierwszych posiedzeń ogólnych wybrano: 1) metody badania w psychologii, neurologii i psychiatryi i 2) terminologię polską w psychologii i psychiatryi; w sekcyi neurologicznej: 1) nowotwory mózgu i rdzenia, 2) padaczka; w sekcyi psychiatrycznej: 1) rozpoznanie różniczkowe pomiędzy psychozą maniakalno-depresyjną i stępieniem wczesnem, 2) klasyfikacyę różnych postaci idyotyzmu; w sekcyi psychologicznej 1) badanie inteligencyi, 2) stany podświadome. Nadto sekcye obradować będą nad tematami, zgłoszonemi przez uczestników. Zgłaszać je należy do 1 sierpnia. Składkę 10 rb. przysłać należy na ręce skarbnika dra Ciąglińskiego (Warszawa, Kopernika 11). Adres biura zjazdu: Niecała 7. Prezesem komitetu jest dr Gajkiewicz, wiceprezesami dr Flatau i dr Weryho, sekretarzami dr Łapiński i dr Sterling.

**Z Warszawy.** (Zamach na żandarma. — Złodziej warszawski w Frankfurcie. — Tragedya w Siedlcach).

— Na stacyi kolei nadwiślańskiej w Czerwonym Borze wystrzałem z rewolweru raniono podoficera żandarmskiego Abramowicza. Sprawcy zbiegli.

Wkrótce po zamachu, jednego ze strzelających poznano i aresztowano. Zeznał on, że 13 jego towarzyszy uzbrojonych w brauningi znajduje się w okolicy. Wskutek tego zeznania wysłano na miejsce oddział kawaleryi, który szerokim pasem przeszukuje tamtejsze lasy i zarośla.

Wczoraj na stacyi Wnory, sąsiadującej z Czerwonym Borem aresztowano 2 podejrzanych, z których jednego raniony żandarm poznał jako uczestnika zamachu.

Ranionemu żandarmowi żadne niebezpieczeństwo nie grozi.

— Telegram z Frankfurtu do policyi warszawskiej donosi, że Feliks Natanson z Warszawy, znany policyi niemieckiej jako niebezpieczny oszust hotelowy podczas pobytu swego w Hamburgu, gdzie stanął w pierwszorzędnym hotelu pod nazwiskiem hr. Ignatiewa, podniósł za sfałszowanym czekiem 1000 marek. Na żądanie policyi hamburskiej Natanson został aresztowany na kolejowym dworcu w Frankfurcie.

Niezwykle młody, bo dwadzieścia kilka lat zaledwie liczący Feliks Natanson, ma już bardzo poważną przeszłość kryminalną.

— W Siedlcach rozegrała się krwawa tragedya na tle romantycznem. W lasku sekulskim znaleziono zwłoki b. ucznia szkoły rzemieślniczo-technicznej, Witolda Lipińskiego i uczenicy klasy 6 miejscowej pensyi prywatnej, Zofii Pawęczkowskiej.

Lipiński zabił naprzód Pawęczkowską, a potem odebrał sobie życie. Przyczyną rozpaczliwego czynu młodego człowieka była wiadomość, że jego ukochana zaręczyła się z innym mężczyzną.

**Z sądów wojennych.** Z Warszawy donoszą: Sąd wojenny skazał na 15 lat ciężkich robót Antoniego Sękowskiego, oskarżonego o to, że jako członek P. P. S. nie doniósł o przygotowanym napadzie na pociąg kolejowy w Rogowie; podczas napadu zabrano 70.000 rubli i zabito podoficera żandarmeryi.

Za napad i rzucenie 5 bomb na cyrkuł w Łodzi stanęli przed sądem jako oskarżeni: Zdzisław Rogalewicz, b. student uniwersytetu i Antoni Sękowski; obaj zostali uniewinnieni.

**Z Łodzi.** (Niemieckie gimnazyum w Łodzi. — Wystawa dentystyczna).

— Tow. szkolne niemieckie przystępuje do budowy 7-klasowego gimnazyum klasycznego męskiego. Koszt budowy obliczono na 150.000 rb.

— Wczoraj w Grand Hotelu otwarta została wystawa dentystyczna.

**Demonstracye robotnicze.** Z Wiednia telegrafują: Gdy wczoraj wieczór kilkuset pomocników stolarskich bez zajęcia, demonstrowało przed jedną z pracowni stolarskich na Margareten, wkroczyła policya, którą obrzucono kamieniami, przyczem 5 policyantów lekko zraniono. Policya dobyła szabel i rozproszyła demonstrantów. 5 osób aresztowano.

**Nietykalność zastępcy posła.** Przedwczoraj zajmował się najwyższy trybunał apelacyjny w Wiedniu pytaniem, czy wybrani w galicyjskich okręgach wiejskich zastępcy posłów, posiadają także przywilej nietykalności. Pytanie to nasunęło się z powodu sprawy włościanina Jerzego Salomejczuka z Żabiego, który jest zastępcą posła 56 okręgu wyborczego Galicyi. Salomejczuk, jako kandydat przeszłorocznych wyborów do Rady państwa odezwał się w czasie walki wyborczej do wójta gminy Żabie: „Lepiej nie jedźcie tam. Lud chce, ażebym ja posłował i jeżeli przepadnę przy wyborach, może przyjść do rozlewu krwi i zabójstwa". Sąd obwodowy w Kołomyi obwinił Salomejczuka o przymus wyborczy w myśl § 5 ustawy o ochronie wyborów i skazał go na 4 tygodnie ścisłego aresztu. Salomejczuk wniósł przeciwko temu wyrokowi zażalenie nieważności, podnosząc pomiędzy innemi, że jako zastępca posła jest nietykalny i w sprawach karno-sądowych bez wydania go przez Radę państwa nie mogą przeciwko niemu być podjęte żadne kroki. Trybunał apelacyjny odrzucił owo zażalenie na podstawie następującego motywu: Wedle § 16 ustawy, zasadniczej nietykalność przysługuje tylko członkom Rady państwa. Zastępca posła wedle § 36 ordynacyi wyborczej wstępuje dopiero wtedy do Izby posłów, jeżeli mandat, którego on jest zastępcą, wygaśnie. Ten warunek co do Salomejczuka nie istnieje, więc nie jest on członkiem parlamentu i nie posiada nietykalności poselskiej.

**Władysław Lukacs.** Wśród rozbujałych fluktów fatalnego przesilenia węgierskiego pojawił się obecnie Władysław Lukacs, który z polecenia cesarza, jako „homo regius" podjął rokowania z partyą niezawisłości. Lukacs, w r. 1850, w miejscowości siedmiogrodzkiej Zalathna urodzony, po ukończeniu studyów prawniczych i odbyciu podróży w Niemczech i Francyi, został w r. 1874 profesorem nadzwyczajnym w Akademii prawa w Raab, ale już po dwóch latach zrzekł się katedry, z powodu złego stanu zdrowia. W r. 1878 wszedł po raz pierwszy do Sejmu węgierskiego, gdzie dotąd zasiada. W roku 1887 objął urząd radcy w ministerstwie skarbu, ale złożył go wkrótce znowu z powodu złego stanu zdrowia. Podczas pierwszego gabinetu Wekerlego został Lukacs w r. 1893 powołany na urząd sekretarza stanu w ministerstwie skarbu, zaś po ustąpieniu Wekerlego w styczniu 1895 r. objął kierownictwo tego ministerstwa, a następnie w gabinetach Banffyego, Szella, Khuena i Tiszy był ministrem skarbu, biorąc udział w kodyfikacyjnych pracach około licznych ustaw finansowych. W r. 1905, w czasie przesilenia po ustąpieniu gabinetu Stefana Tiszy, otrzymał Lukacs misyę utworzenia gabinetu, ale odmówił i ustąpił z urzędu, trzymając się aż do obecnej chwili zdala od walk partyjnych.

**Krwawe zaburzenia.** Z Tryestu telegrafują:

Wczoraj wieczorem, po zgromadzeniu włosko-liberalnem, przyszło do starcia między uczestnikami zgromadzenia a socyalnymi demokratami, przyczem jedna osoba została zranioną pchnięciem noża, a kilka odniosło obrażenia od uderzeń kijem. Policya aresztowała 4 osoby.

**Odznaczenie prezydenta Francyi.** Z Wiednia donoszą: Jak się dowiadujemy, cesarz nadał prezydentowi franc. republiki Fallièresowi, wielki krzyż orderu Stefana, w czem widzą oznakę osobistego szacunku dla naczelnika Francyi i uznanie dla ugodowej, do utrzymania pokoju zdążającej działalności Francyi.

**Wypadek z „Woodburnem"** na skierach finlandzkich, jak wyjaśnia obecnie prasa szwedzka, spowodowały właściwie niezręczne manewry rosyjskiego torpedowca. Oskarżony pilot „Woodburn'a" zeznaje, że gdy niespodziewanie dla angielskiego okrętu ukazał się rosyjski torpedowiec i stanął w poprzek drogi, „Woodburn" zmuszony był zawrócić, skutkiem czego zbliżył się do cesarskiego jachtu. Pilot zeznaje również, iż nie było przerwy między ślepymi i zwykłemi wystrzałami, które uszkodziły „Woodburn". Rosyanie twierdzą, że zaczęli strzelać dopiero, gdy „Woodburn" począł nacierać na jacht cesarski. Według sprawozdań szwedzkich, zbliżenie się „Woodburn'a" do cesarskiego jachtu było nieuniknionem następstwem niezręcznych manewrów rosyjskiego torpedowca.

**Z aeronautyki.** Znany mecenas aeronautyki Deutsch — de la Meurte w Paryżu ofiarował pół miliona franków na utworzenie uniwersyteckiego zakładu dla aeronautyki, wyposażając go zarazem w roczną dotacyę 15.000 franków. Równocześnie przemysłowiec Zakarow ofiarował na utworzenie katedry aeronautycznej w tym zakładzie sumę 700.000 franków.

**Shaw i cenzura.** Znakomity autor dramatyczny Shaw ma nowy zatarg z cenzurą. Jak donoszą, z Londynu, farsę jego p. t. „Wycinki z dzienników" miano tam przedstawić dnia 6 b. m., gdy nagle w ostatniej chwili cenzura wyrzekła swoje „veto". W farsie tej zajmuje się Shaw prawem głosowania dla kobiet, tudzież ogólną służbą wojskową, przyczem w sposób ironiczny przedstawia strach Anglii przed inwazyą niemiecką. Prawdopodobnie te ironiczne uwagi spowodowały zakaz ze strony cenzury.

**Powrót niewiernego małżonka.** Jak donoszą dzienniki węgierskie, dawny „prymas" cyganów węgierskich, Rigo Janczi, którego małżeństwo z księżną Chimay obudziło taką senzacyę, wraca do swojej pierwszej żony. — Niedługo trwało małżeńskie pożycie jego z ks. Chimay, która opuściła cygana dla konduktora kolejowego. Opuszczony Rigo tułał się po Ameryce, ale dawne powodzenie „artystyczne", jako skrzypka, opuściło go. Zatęsknił tedy do pierwszej żony, która żyje w Kasposwarze u swego ojca, „prymasa" cyganów, Jozafa Barki. Pierwsza żona oświadczyła, że chętnie przyjmie niewiernego męża.

**Uroczyste przedstawienia w Monachium.** Teatr Reinhardta — jak już donosiliśmy — rozpoczął sezon uroczystych przedstawień monachijskich. Rozpoczęto „Hamletem", następnie grano „Fausta", później „Sen nocy letniej" i „Wieczór trzech króli". Prasa monachijska i zamiejscowa wyraża się z ogromnem uznaniem dla pracy reżyserskiej Maxa Reinhardta i podnosi znakomitą grę aktorską poszczególnych artystów i całego zespołu. Do sukcesu artystycznego przyczyniają się oczywiście także w znacznej mierze dekoracye, malowane obecnie umyślnie dla tej sceny. „Fausta" i „Makbeta" przygotował Fryc Erler, jeden z najbardziej utalentowanych dziś malarzy niemieckich, a „Sen nocy letniej" arsysta-malarz Walser.

Jako piątą premierę daje Reinhardt w nadchodzący wtorek „Zbójców" Schillera. Dekoracye i kostyumy według projektów rysunkowych profesora Orlika zostały wykonane obecnie w Monachium pod osobistym kierunkiem artysty. W głównych rolach wystąpią znani artyści „Teatru niemieckiego", pp. Moissi, Beregi, Wegener, Schildkraut, Winterstein, Arnold i Elsa Heims.

Udział publiczności jest tak wielki, że zajmujące się sprzedażą biletów biuro Schenkera już naprzód wysprzedało znaczną ilość miejsc.

**Sufrażystki angielskie.** Z Londynu telegrafują: Wczoraj przyszło tu do burzliwych demonstracyj, urządzonych przed parlamentem przez sufrażystki, które przybyły w liczbie około 50.000 i chciały się gwałtem dostać do parlamentu. Zamierzały one wysłać deputacyę, aby wręczyła prezydentowi gabinetu Asquitowi petycyę w sprawie głosowania dla kobiet. Gmach parlamentu otoczony był policyą w sile około 3.000 ludzi, którzy nie chcieli dopuścić demonstrantek do parlamentu. Przyszło do burzliwych scen. Niektóre kobiety rzucały się na policyantów i policzkowały ich. Policya była w wielkim kłopocie, ponieważ nie chciała użyć przeciw kobietom broni. Demonstrantki nie dały się aresztować, gdyż chroniły się w razie potrzeby do przejeżdżających dorożek i powozów. Po długich trudach udało się wreszcie policyi odeprzeć kobiety od parlamentu. Prezydent Asquith wysłał do demonstrantek swego sekretarza z listem zawiadamiającym, że ich nie przyjmie. Sufrażystki list ten podarły. Około sto kobiet aresztowano, a trzy zraniono.

---

**Egzamin dojrzałości** w Liceum H. Kaplińskiej (ul. Gołębia 5) odbył się w dniach 21 do 26 czerwca, pod przewodnictwem p. Józefa Winkowskiego, dyrektora gimnazyum V. Uznano za dojrzałe: A) Uczenice zakładu: Berggrünównę Maryę (z odzn.), Bujakównę Helenę, Burkathównę Janinę (z odzn.), Chrostowską Janinę, Cieszkowską Helenę (z odzn.), Dębicką Zofię (z odzn.), Garszyńską Natalię (z odzn.), Głębocką Annę, Golikównę Maryę, Grużewską Maryę (z odzn.), Kieszkowską Zofię, Krupnicką Maryę, Lewartowską Janinę, Matuszewską Maryę, Morawiecką Zofię, Nitosławską Wandę (z odzn.), Pawłowską Zofię (z odzn.), Pętkowską Wandę (z odzn.), Strużyńską Bronisławę (z odzn.), Strzeszewską Dagmarę, Świderską Wandę, Szydłowską Zofię (z odzn.), Usiekniewiczównę Janinę (z odzn.), Wdowiszewską Wandę (z odzn.), Wysocką Maryę, Wyszyńską Irenę (z odzn.), Żeglikowską Różę. B) Eksternistki: Grocholską Maryę (z odzn.), Kaszycównę Jadwigę (z odzn.), Kościałkowską Maryę, Kościałkowską Stanisławę, Osten-Ostachiewiczównę Zofię, Piasecką Ludmiłę, Rychłowską Jadwigę (z odzn.), Szczeniowską Elżbietę, Szczerbińską Joannę, Szydłowską Maryę, Tomaszewską Maryę (z odzn.), Tomczykównę Eugenię, Zazulównę Janinę, Römerównę Jolantę. Reprobowano na pół roku dwie eksternistki.

---

**Sprawa W. Feldmana.** Otrzymujemy pismo następujące z prośbą o umieszczenie:

Znane oświadczenie grona pisarzy polskich, potępiające napaści na p. Wilhelma Feldmana, podpisali w dalszym ciągu pp.: Zofiia Wójcicka-Chylewska (Przemyślany), A. Drogoszewski (Warszawa), Jan Lorentowicz (Warszawa), Wacław Makowski (Warszawa). Tadeusz Nalepiński (Świr, na Litwie), dr Feliks Płażek (Abazya), Edward Słoński (Warszawa), Daniel Zgliński (Warszawa).

---

**Zmarli.**

Stanisław Borelowski, em. inżynier rządowy, umarł w Krakowie, przeżywszy lat 55.

Karol Hradecki, majster tapicerski, umarł w Krakowie, przeżywszy lat 66.

Stanisław Wilczyński, majster murarski, umarł w Krakowie, przeżywszy lat 59.

---

**Z kalendarza.** We środę 30 czerwca: Lucyay i Emiliany m.; we czwartek 1 lipca: Rumolda bm. i Teobalda; w piątek 2 lipca: Nawiedzenie N. P. M. i Otona bw.

Wschód słońca 1 lipca o godz. 3 min. 38, zachód o godz. 7 m. 50; długość dnia 16 godzin min. 50.

**Z krakowskiego obserwatoryum.** Dnia 29 czerwca termometr doszedł od + 11·8 do 22·7 C.; — barometr opadał.

Dnia 30 czerwca o godz. 7 rano stan barometru 735·7 dmm., termometru + 14·6 C.; wiatr cisza.

**Repertoar opery i operetki lwowskiej.**

We środę: „Waleczny żołnierz".

We czwartek: „Traviata" (ostatni gościnny występ Ireny Bohuss i T. Łowczyńskiego.

W piątek: „Czar walca".

W sobotę: „Madame Butterfly".

W niedzielę o godz. pół do 4 po południu: „Wesoła

wdówka"; wieczór: „Halka", występ Ireny Sołłohub oraz debiut Adama Dobosza w partyi Jontka.

W poniedziałek: „Demon" (przedostatni gościnny występ Ireny Bohuss i występ Tad. Łowczyńskiego).

We wtorek: „Maskota" czyli „Dziewczę szczęścia" z panią Schup w roli tytułowej.

We środę: „Demon" (ostatni występ Ireny Bohuss i występ T. Łowczyńskiego.)

### Repertoar teatru ludowego.

We środę: Na Dar Grunwaldzki „Obrona Częstochowy" (ceny miejsc popularne).

We czwartek: „Marsz, marsz Dąbrowski" i „W bratnie szeregi".

W sobotę: „Odgrzewana miłość".



# Dział ekonomiczny.

**Za budową kanału Wisła-Odra-Dunaj.** — W ubiegłą środę rozpoczął swe obrady w Lincu ósmy zjazd austro-węgierskiego związku dla żeglugi wśródlądowej (rzecznej, kanałowej — Binnenschiffart). — Na kongresie tym, w którym wzięli udział wybitni fachowcy, technicy i ekonomiści, poruszono także obszernie sprawę budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła. Referentem był radca dworu Mrazek. — Omówiwszy cały projekt kanałowy i zmiany, przeprowadzone w nim na mocy orzeczeń zeszłorocznej ekspertyzy, referent stwierdził, że jest on zupełnie gotowy i że czeka tylko wykonania. Budowa tego kanału nie budzi już żadnych obaw w kołach techników i przemysłowców. Wody w nim nie zabraknie, a i rentowność jest zapewniona. Należy też koniecznie domagać się od rządu, ażeby jak najrychlej przystąpił do budowy tej ważnej drogi wodnej.

Radca budowniczy, Rubin, mówił o kanalizacyi Wełtawy między Pragą a Meinikiem. Roboty nad tą częścią rzeki — są już niemal ukończone — na przestrzeni 50 kilometrów.

Prof. Smrcek wzywał również rząd, ażeby bezzwłocznie i z całą energią zabrał się do budowy dróg wodnych, objętych ustawą z roku 1901. — Oszczędność jest rzeczą dobrą, lecz tylko tam, gdzie stosuje się ją na właściwem miejscu. Państwo powinno starać się nietylko o to, ażeby miało nietylko najlepsze działa i okręty wojenne, lecz także o to, aby posiadało doskonałą sieć dróg komunikacyjnych. Wola ludu żąda owych dróg wodnych i rząd koniecznie wolę tę powinien uszanować.

Poseł Steiner żalił się, że każdy rząd austryacki zbywa interesantów w tej sprawie tylko przyrzeczeniami. Gdy nowy gabinet obejmuje rządy w jesieni, to obiecuje budowę kanału i innych, połączonych z niemi, dróg wodnych na wiosnę, gabinet zaś, rozpoczynający rządy na wiosnę, zapowiada budowę na jesień. Żaden rząd atoli na seryo sprawy tej nie traktuje. — Rzeczą parlamentu powinno być, raz wreszcie skończyć tę komedyę i stanowczo wezwać rząd do spełnienia tego tak ważnego postulatu ludności.

W tym duchu przemawiali jeszcze inni mowcy, poczem zjazd przyjął jednogłośnie rezolucyę, wzywającą rząd, ażeby budowę dróg wodnych, objętych ustawą z roku 1901, rozpoczął jak najszybciej.

**Związek gal. komisyonerów handlu nierogacizny.** Wiedeń (St. Marx), 28 czerwca. Na dzisiejszym targu nierogacizny było ogółem 15.405 sztuk, w czem bagonów 8175, młodych 5630, prócz tego napłynęło w ciągu targu około 1200 sztuk. Cena za bagony 104 do 129, za młode 100 do 139 halerzy za kilogram żywej wagi. Galicyjskich było około 2724 sztuk, cena 100 do 126, wyjątkowo do 128.

# Kronika lwowska.

**Lwów,** 30 czerwca.

**Dziesięciotysięczny gość** na wystawie kościelnej we Lwowie, p. Antoni Fischer, pomocnik jubilerski zamieszkały we Lwowie, mile został zdziwiony przyjęciem, jakie mu zgotował komitet wystawy. Z chwilą wejścia na wystawę, wręczył mu sekretarz wystawy drogocenny upominek jako premię, zaś wystawcy obdarzyli go również, w szczególności zaś firma Jarry z Krakowa srebrną popielniczką, firma Wincentego Kuczabińskiego obrazem, pp. Ziemkowicz i Chęciński kosztowną książką do nabożeństwa, i t. d. Posiedzenie jurorów wystawy kościelnej odbędzie się w piątek 2 lipca o godzinie 6 po południu w gmachu wystawy na placu powystawowym.

**Ankieta aptekarska we Lwowie.** Nieznośne stosunki, wkradające się od lat paru w dziedzinę zawodu aptekarskiego, przekonały tak właścicieli aptek, jak i ich współpracowników, iż aby módz zapobiedz i przeciwdziałać upadkowi zawodu, trzeba iść łącznie, wspólnie pracować nad poprawą bytu. W tym celu i wyrazem tego była pierwsza tego rodzaju ankieta, zwołana na wczoraj przez reprezentacyę urzędową „Wydział kondycyonujących magistrów" we Lwowie, na którą wysłały delegatów oba Gremia galicyjskie, „Tow. aptekarskie", „Tow. aptekarzy prowincyonalnych", „Sekcya gal. ogólno-austr. organizacyi aptekarzy", gal. Tow. farm. „Unitas" w Krakowie i Kółka słuchaczy farm. ze Lwowa i Krakowa.

Po wyborze prezydyum i zagajeniu ankiety wysłuchano referatów: 1) O izbach aptekarskich; 2) W sprawie uzupełnienia nowej ustawy aptekarskiej; 3) O reformie studyów; 4) O aspirantach aptekarskich; 5) O ubezpieczeniu na starość we własnym instytucie; 6) O kasie płac dla magistrów w funduszu centralnym.

Po wysłuchaniu referatów, odbyła się rzeczowa dyskusya, w której ustalono jednozgodną opinię, iż należy możliwemi środkami starać się, aby zapowiedziane dalsze reformy: jak Izby aptekarskie, wprowadzenie matury do studyów i szereg innych, zostały najrychlej przeprowadzone. Uznano, iż istotnie od lat paru daje się uczuwać silny napływ do zawodu, grożący obniżeniem płac; przyjęto, iż dzisiejsi uczniowie winni wykazywać się lepszemi niż dotąd rezultatami swej pracy.

W sprawie najważniejszej — regulacyi płac, przyjęto, iż należy do dnia 1 września b. r. jeszcze raz przy pomocy Gremium zebrać dane, konieczne do dokładnych obliczeń, które rozstrzygną, czy taka regulacya płac utrzymać się może. W tym względzie bowiem zaważyła opinia reprezentanta Gremium lwowskiego i młodszych współpracowników.

Z żywem zadowoleniem przyjmowano oświadczenia delegata Gremium Galicyi zachodniej p. Łuczki z Podgórza i dra Piepes-Poratyńskiego, delegata Gremium Galicyi wschodniej. Ankieta zakończyła się późnym wieczorem, poczem zaproszeni uczestnicy udali się na poświęcenie nowego domu „Tow. aptekarskiego we Lwowie". *F. H.*

### Repertoar teatru lwowskiego.

We czwartek: „Król".
W piątek: „Król".
W sobotę: „Król".
W niedzielę „Król" (ostatnie przedstawienie).

# Z Rady państwa.

(Telegramy „N. Reformy" z dnia 30 czerwca.)

**Wiedeń.** Dzisiejsze posiedzenie Izby poselskiej rozpocznie się o godz. 3 po południu; posiedzenie to wypełnią obrady nad wnioskiem nagłym posła Metelki w sprawie szkół mniejszości w Czechach.

Co do dalszego programu prac parlamentu, panuje zupełna niejasność, ponieważ nie wiadomo, jakie zamiary mają stronnictwa obstrukcyjne. Być może, że dziś po południu odbędzie się konferencya przewodniczących klubów, na której zapadnie decyzya.

### Projekt kolei lokalnych.

**Wiedeń.** Rząd wniesie dziś w Izbie poselskiej projekt ustawy o budowie nowych linij kolei lokalnych. Są to linie, których rychłe zbudowanie pożądane jest i ważne, szczególnie ze względów gospodarczych. Rząd zażąda upoważnienia do budowy 33 linij, łącznej długości 720 kilom., kosztem 145 mil. 700.000 kor. przy odpowiedniem udziale odnośnych krajów i interesentów.

Dla państwa pociągnie to bardzo znaczne obciążenie budżetu, bo do 95,434.000 kor.

W liczbie tych linij znajdują się dla Galicyi linie: Wieliczka-Mszana Dolna, Złoczów-Sassów (Usznia) i Łodygowice-Buczkowice. Co do tych linij, państwo ma objąć porękę czystych zysków.

### Secesya z Unii słowiańskiej.

**Zadar.** Jak potwierdza „Narodni List", organ pos. ks. Biankiniego, skutkiem starań pos. Sustersicza Unia słowiańska nie pozwoliła wstrzymać się od głosowania nad budżetem posłom: Biankiniemu, Jurcewiczowi, Periczowi i Vukoviczowi. Skutkiem tego posłowie ci wystąpili z Unii, oświadczając zarazem, że mogą do Unii przystąpić jako samoistna grupa dalmacka.

# Niebezpieczeństwo wojny.

(Telegramy „N. Reformy" z 30 czerwca.)

### Nowy okólnik Porty.

**Konstantynopol.** Porta przesłała swoim ambasadorom nowy okólnik, którego kopie doręczyła także tutejszym ambasadorom. W okólniku tym Porta podnosi, że odniosła wrażenie, jakoby mocarstwa ochronne, uczynione ostatniemi czasy Kreteńczykom koncesye uważały za prawo uzyskane, podczas gdy Porta zawsze przeciw temu energicznie protestowała, ponieważ to narusza jej prawa zwierzchnicze. Porta wyraża nadzieję, że mocarstwa podczas rokowań na te koncesye nie będą zważały. Porta jest zdecydowana prawa Turcyi do Krety utrzymać. Gdyby mocarstwa obstawały przy uchwale, naruszyłoby to powagę nowego rządu tureckiego. Wreszcie wzywa Porta ambasadorów do podjęcia patryotycznych starań, celem przekonania mocarstw, że Porta stanowczo byłaby zmuszoną odrzucić wszelkie propozycye, któreby pozwalały Grecyi choćby pośrednio na uczestniczenie w załatwianiu spraw Krety.

### Pokojowa zapowiedź.

**Ateny.** Z kół dworskich donoszą, że król Jerzy w połowie lipca wyjedzie do kąpiel do Francyi. Sądzą, że wyjazd ten zapowiada ułożenie się pokojowe sytuacyi co do Krety.

# Dymisya Bülowa.

(Telegram „N. Reformy" z dnia 30 czerwca.)

**Kolonia.** „Kölnische Zeitung" pisze w sprawie przesilenia kanclerskiego: „Wedle obecnego stanu rzeczy, osobiste życzenia centrowców i Polaków z wszelkiem prawdopodobieństwem spełnią się i ks. Bülow **w bardzo krótkim czasie ustąpi.** W interesie ks. Bülowa należałoby pragnąć, ażeby dymisya jego nastąpiła pośród innych warunków, niż obecnie.

### Następca Bülowa.

**Berlin.** Osoba następcy Bülowa osłonięta jest wielką tajemnicą. Dziś jako domniemanego następcę wymieniają hr. Momcsa, byłego ambasadora niemieckiego w Rzymie.

Jak słychać, cesarz Wilhelm odroczył swój wyjazd na północ aż do załatwienia przesilenia.

### Rozwiązanie parlamentu.

**Berlin.** „National Ztg." donosi z kół dobrze poinformowanych, że Rada Związkowa i cesarz Wilhelm są w obecnej chwili przeciwni rozwiązaniu parlamentu, ponieważ obawiają się, że przez to reforma finansowa albo będzie odroczona, albo udaremniona, albowiem nowi posłowie nie zechcą uchwalić nowych podatków. Dlatego sfery rządowe chcą wpierw zapewnić załatwienie planu finansowego, a potem dopiero parlament rozwiązać. Z tego powodu ustąpienie Bülowa stało się koniecznem.

# Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z dnia 30 czerwca.

### Nowy plan.

**Budapeszt.** Lukacs odwiedzi dziś przed południem Kossutha i przedłoży mu nowy plan, podług którego przyszły gabinet składałby się wyłącznie z partyi niezawisłości, z wyjątkiem ministra skarbu, który byłby mężem zaufania Korony.

Głównem zadaniem tego gabinetu byłoby przeprowadzenie powszechnego i równego prawa głosowania. Oprócz tego Korona ogłosi manifest, w którym uzna prawo Węgier do żądania banku samodzielnego, zarazem nastąpi jednak przedłużenie obecnego prowizoryum.

**Budapeszt.** Kossuth przedłoży dziś wieczorem partyi niezawisłości nową propozycyę Lukacsa, który wieczorem udaje się do Wiednia. Przypuszczają, że także Justh i Kossuth również powołani zostaną do Wiednia.

**Budapeszt.** Lukacs dziś przed południem odwiedzi ministra handlu Kossutha celem otrzymania odpowiedzi na swe propozycye.

### Agitacya przemysłowców.

**Wiedeń.** Towarzystwo górnicze i przemysłu maszynowego, wystosowało do ministra handlu, Weisskirchnera, i ministra skarbu, Bilińskiego, pismo, podpisane przez prezesa Towarzysta hr. Larischa, w którym wywodzi, że po głosowaniu tych ministrów w Izbie posłów za zniesieniem ceł na maszyny i żelazo, przemysł żelazny i maszynowy nie może mieć do obu tych ministrów więcej zaufania.

**Praga.** Jak dzienniki donoszą, w różnych centrach przemysłu w Czechach odbywają się zgromadzenia, na których wyraża się niezadowolenie z powodu głosowania w Izbie za zniesieniem ceł na maszyny i żelazo.

### Proces przeciwko antimilitarystom.

**Praga.** Przed trybunałem orzekającym tutejszego sądu krajowego rozpoczął się proces karny przeciwko przywódcom rozwiązanych narodowo-socyalno-antimilitarnych organizacyj młodzieży czeskiej. Proces, rozpisany na kilka dni, odbywać się będzie przy drzwiach zamkniętych. Na ławie oskarżonych zasiadło 46 osób, liczących 19 do 28 lat życia. Akt oskarżenia obwinia ich o propagandę antimilitarną, obrazę majestatu i członków domu cesarskiego, tudzież o obrazę czci. Rozprawom przewodniczy radca sądu wyższego Kasalicky, oskarża zastępca prokuratora dr Drbohlar, bronią posłowie dr. Baxa, dr Hübschmann, dr Jitelo, dr Hlinek, dr Bas i dr Jozifko.

### Spisek rewolucyjny w Połtawie.

**Berlin.** „Voss. Ztg." donosi z Petersburga, że car nagle odroczył swój wyjazd do Połtawy z powodu wykrycia tam spisku rewolucyjnego.

### Finlandya wobec Rosyi.

**Petersburg.** Wczoraj zebrała się komisya rosyjsko-finlandzka, której zadaniem jest ograniczenie miejscowego ustawodawstwa finlandzkiego wobec ustaw ogólno-państwowych.

Członek komisyi arcybiskup Johansohn wygłosił mowę w języku fińskim, w której oświadczył, że dla narodu fińskiego, obok ewangelii, najważniejszą rzeczą jest konstytucya.

Imieniem członków Rosyan, podniósł członek Rady państwa, Dietrich, że wedłrg ustaw zasadniczych, Finlandya jest nieodłączną częścią Rosyi.

Ponieważ członkowie fińskiej komisyi oświadczyli, że nie władają językiem rosyjskim, uchwalono jednomyślnie dać im termin do początku września celem pisemnego określenia ich stanowiska.

### Oblężenie Teheranu.

**Petersburg.** Z Teheranu donoszą: Oblężenie Teheranu przez przeciwników szacha będzie w najbliższych dniach zupełnem. **Położenie szacha jest rozpaczliwe.** Rząd rosyjski chce wysłać do Persyi nowe posiłki wojskowe.

### Odwołanie wycieczki rosyjskiej.

**Belgrad.** Przyjazd 30 posłów Dumy rosyjskiej do Belgradu został odwołany. Chomiakow telegrafował do prezydenta skupczyny Jovanowicza, że wycieczka odbyć się nie może.

### Rewizya konstytucyi.

**Konstantynopol.** Izba deputowanych w drugiem czytaniu ukończyła rewizyę konstytucyi, uchwalając, że podczas nie funkcyonowania parlamentu sułtan może wprawdzie usunąć gabinet, lecz równocześnie obowiązany jest zwołać parlament.

### Klub południowo-słowiański.

**Berlin.** „Vossische Zeitung" donosi z Belgradu: W ostatnich czasach rząd serbski kilkakrotnie zapewniał, że nie istnieje żaden „Klub południowo-słowiański". Otóż tym zapewnianiom zadała kłam uchwała belgradzkiej Rady miejskiej, mocą której gmina przyznała klubowi południowo-słowiańskiemu roczną subwencyę w kwocie 2.400 denarów.

### Zapowiedź strajku.

**Londyn.** „Daily Chronicle" donosi, że wobec niezałatwionego sporu między właścicielami kopalń a robotnikami, możliwem jest, iż dnia 1 lipca wybuchnie w Anglii strajk 900 tysięcy robotników.

### Misya japońskiego następcy tronu.

**Nowy Jork.** Czynione są przygotowania celem wyjazdu japońskiego następcy tronu do Ameryki. Upatrują w tem wielkie zdarzenie polityczne.

# Po zamknięciu numeru.

Kraków, 30 czerwca.

**Posiedzenie Rady m. Podgórza** odbędzie się jutro o godz. 6 po południu. Posiedzenie to będzie poświęcone wyłącznie sprawozdaniu burmistrza Maryewskiego, z przebiegu i wyników deputacyi w Wiedniu, w sprawie wybuchu prochowni.

**Z kroniki policyjnej.** W ostatnich dniach ponowiły się na stacyi kolejowej w Podgórzu-Paszowie liczne kradzieże. Policya przeprowadziła rewizyę u całego szeregu podejrzanych indywiduów, znajdując mnóstwo przedmiotów, jak materye, skóry, bieliznę, chustki i t. p., pochodzące z kradzieży, z wozów kol., stojących na placu. Aresztowano Jakóba Ożoga lat 22, Wincentego Tomaszewskiego lat 21 i Władysława Czerneka lat 23, którzy częściowo przyznali się do kradzieży. Sprawcy ci okradali wozy, stojące na placu kolejowym, a nawet urządzali wyprawy na pociągi, będące w ruchu. Policya wdrożyła dalsze dochodzenia za resztą spólników kradzieży. Jeden z aresztowanych, Stanisław Król, podczas przesłuchania w biurach ekspozytury policyi w Podgórzu, widząc otwarte okno, skoczył z pierwszego piętra na ulicę i wpadłszy w planty, znikł bez śladu.

Dziś aresztowano na jarmarku 17letniego, Judę Schönherza, znanego policyi złodzieja torebkowego. Skradł on jednej pani pugilares z torebki z kwotą kilku koron. Schwytano go na gorącym uczynku, jednak skradzione pieniądze już zdołał podać spólnikom, którzy umknęli.

**Zaręczyny króla.** Z Lizbony donoszą: Król Manuel w lecie b. r. przybędzie do Ischlu. W związku z tą podróżną krążą pogłoski, o zaręczynach króla Manuela, z jedną z arcyksiężniczek austryackich.

**Wydanie depozytów sułtana.** Z Frankfurtu „Frankf. Ztg" donosi, że depozytor Banku Niemieckiego bawi obecnie w Konstantynopolu i prowadzi z rządem tureckim pertraktacye w sprawie wydania depozytów Abdul Hamida, złożonych w tym banku, a wynoszących 700.000 funtów tureckich.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
**Michał Konopiński.**



## Przeniesienie zwłok.

W sobotę, dnia 3 lipca — o godzinie 10 przedpołudniem — odbędzie się w kaplicy cmentarnej Nabożeństwo żałobne za dusze ś. p. Stanisława, Wacława i Anulki, trojga dzieci Czesława i Seweryny Odrowąż Pieniążków. Po nabożeństwie nastąpi przeniesienie zwłok z grobowca wspólnego pana Jana Wolnego — do rodzinnego grobu.



# Ruch pociągów.

**Kraków—Lwów.** Odjazd z Krakowa: poc. posp. 3·03 w nocy, 6·43 rano, 2·53 po poł., 8·38 wieczór; osob. 12·10 w nocy, 8 rano, 11 przed poł., 3·05 po poł. (tylko do Tarnowa), 6·10 wieczór, 9 wieczór, 10·30 w nocy. — Przyjazd do Krakowa: posp. 12·50 w nocy, 6·49 rano 2·24 po poł., 9·36 wieczór; osob. 3·35 w nocy, 5·10 rano, 8·45 rano, 1·27 przed poł., 6·22 wieczór, 10·40 wieczór; lokalny od Tarnowa 8·25 rano, 1·12 po poł., 6 wieczór.

**Kraków—Zakopane.** Odjazd z Krakowa: posp. 7·15 rano; osob. 10·30 przed poł., 8·45 po poł., 11·52 w nocy Przyjazd do Krakowa: posp. 8·10 wieczór: osob. 6·07 rano, 2·04 po poł., 11 w nocy.

**Kraków—Kocmyrzów.** Odjazd z Krakowa: 8·40 rano, 1·45 po poł., 7·50 wieczór. Przyjazd do Krakowa: 7·40 rano, 1 po poł., 7·10 wieczór.

**Kraków—Granica (Warszawa)—Wiedeń.** Odjazd z Krakowa: posp. 12·56 w nocy, 3·58 w nocy, 7·14 rano, 2·31 po poł., 10 wieczór, 10·30 wieczór; osob. 5·38 rano, 9·20 rano, 1·42 po poł. (wycieczkowy w niedziele i święta), 2 po poł., 2·55 po poł., 6·12 wieczór, 6·40 wieczór. Przyjazd do Krakowa: posp. 2·55 w nocy, 5·53 rano, 6·13 rano, 2·47 po poł., 8·18 wieczór, 11·42 w nocy; osob. 7·28 rano, 9·46 rano, 11·58 przed poł., 5·07 po poł., 9·01 wieczór (wycieczkowy w niedziele i święta), 9·58 wieczór.

**Kraków—Bonarka.** Odjazd z Krakowa: 8·52 rano, 12·45 po poł. Przyjazd do Krakowa: 10·57 rano, 4·49 po poł.

**Kraków—Wieliczka.** Odjazd z Krakowa: 8·30 rano, 1·30 po poł., 7·40 wieczór, 9 wieczór, 10·30 w nocy, 11·10 w nocy. Przyjazd do Krakowa: 7·28 rano, 11·35 przed poł., 3·30 po poł., 6·22 wieczór, 6·50 wieczór, 10·40 w nocy.

# Kursa telegraficzne.

**Wiedeń,** 30 czerwca. (Giełda południowa.)

Marki 117·47. Renta majowa 96·15. Renta koronowa węgierska 93·—. Akcye austr. zakł. kred. 637·25. Akcye węg. zakł. kred. 752·—. Akcye Anglobanku 298·50. Akcye Unionbanku 549·—. Akcye Bankvereinu 527·—. Akcye Länderbanku 451·50. Akcye kolei państwowych 730·—. Lombardy 110·—. Akcye kolei Elbethal 0—·—. Akcye fabryki broni 644·—. Akcye tytoniowe 0—·—. Alpiny 642·50. Rima-Muranyi 560·—. Akcye praskiego Tow. żelaznego 2551·—. Losy tureckie 186·25. Ruble 253·25.

Usposobienie: spokojne.

**Berlin,** 30 czerwca. (Giełda poranna.)

Akcye kredytowe 200·50. Tow dyskontowe 185·25

Usposobienie: ospałe.

### Giełda zbożowa.

**Budapeszt,** 30 czerwca. Pszenica na październik 13·60 do 13·61; pszenica na kwiecień od 13·95 do 13·96; żyto na październik 10·07 do 10·08; owies na październik od 7·82 do 7·83; kukurydza na lipiec od 7·66 do 7·67; kukurydza na sierpień od 7·87 do 7·88; rzepak na sierpień od 14·55 do 14·65. Wszystko za 50 kg.

Oferty mierne, chęć kupna słaba, usposobienie spokojne, pochmurno.

## Przy grach i zabawach, składkach i zapisach pamiętajmy o Towarzystwie „Szkoły ludowej".

# WIEDEŃSKI BANK ZWIĄZKOWY - FILIA w KRAKOWIE

**Kapitał akcyjny 130 milionów koron.** Kraków, Rynek główny, Linia A-B 44. **Fundusze rezerwowe 39 milionów koron.**

Przyjmuje **wkładki** w rachunku bieżącym i na **książeczki wkładkowe.** Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszów. Kupno i sprzedaż papierów wartościowych, walut i dewiz. Udziela pożyczek wekslowych i na zastaw papierów. Przyjmuje walory w przechowanie. Wypłaca kupony i wylosowane efekta. Przyjmuje wszelkie zlecenia giełdowe. Udziela ustnych i pisemnych wskazówek w tym kierunku. 2337 60 100

---

**IGNACY SOBOLEWSKI** w Krakowie, przy ul. Grodzkiej l. 3.

**Magazyn Towarów Bławatnych** i gotowej Konfekcyi damskiej, oraz Pracownia sukien pod fachowym zarządem.

**Towar doborowy. Ceny umiarkowane.** UWAGA: Magazyn w niedziele i święta zamknięty. 52 72 0

---

**Do składu futer K. i R. MOOR, ul. Grodzka l. 32,** nadszedł już zakupiony osobiście na targach w Londynie i Lipsku **wielki transport towarów.** Jako specyalność na tegoroczny sezon polecamy szczególnie **sobole rosyjskie, norki, tomaki, lisy prawdziwe niebieskie, białe i Alaska, oraz gronostaje, skunki i t. d.** — Żakiety damskie z dobrych perskich baranków wykonujemy na zamówienie w cenie już od trzystu (300) K wzwyż. Zamówienia na wszelkiego rodzaju futra przyjmujemy już teraz i wykonywamy je **znacznie taniej aniżeli w sezonie zimowym.** 285 7 0

---

Bluzki, spódniczki kostyumowe, halki, kołnierzyki damskie, żaboty, krawatki, woalki, poleca w wielkim wyborze firma 3281 3 0

# PORĘBSKI & ZIMLER

**KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 8.**

---

**Bibułki do papierosów „Le Délice“ Tutki do papierosów.**

Wszędzie do nabycia. 2966 5 10

---

Niniejszem zawiadamiam Szan. P. T. Publiczność, że dnia 1 lipca b. r. otwieram w Zawoi, obok mojej restauracyi

## pensyonat

urządzon[y] komfortem dla pp. Akademików i pp. Studentów szkół średnich. Ceny bardzo przystępne.

**Fryderyk Brüll**
**Zawoja.**
4055 5 5

---

## Sok malinowy i wiśniowy

z górskich owoców, aromatyczny i prawdziwy, oraz **cytrynowy,** 5 kg. za 7 koron franko! wysyłają:

**M. Schlosser i S. Tarnawski**
**w Krakowie, Wolska l. 19.**

Przy większych odbiorach specyalne oferty. 4102 3 7

---

## Wózki dziecięce

stołeczki reformowane i łóżeczka blaszane

z powodu wielkiego zapasu sprzedaję takowe po znacznie zniżonych cenach

**ARNOLD FALLEK**
**w Krakowie, ul. Floryańska 16**
dawniej ul. Grodzka. 4057 3 3

---

## Do Polek!

Jeśli chcecie być piękne i szlachetne, nie kupujcie Panie pudru pruskiego, bo go zastępuje w zupełności polski

**Puder tłusty „Mimoza“**

a ma tę wyższość nad wyrobami zagranicznemi, że daje zarobek polskim robotnicom, zatrudnionym we fabryce chemiczno-kosmetycznej „Mimoza“ w Podgórzu.

Nadto 5% od czystego zysku przeznacza się na dochód Koła Pań Tow. Szkoły Ludowej w Krakowie.

**Za 75 hal.** dostanie pudełko pudru (wielkości pudru Leichnera za 1 kor.) w każdym składzie perfum i kosmetyków.

W Krakowie sprzedaje oprócz innych firma Reim i Spółka. 2787 19 0

---

## K 515.000

tytułem głównej wygranej

**15 ciągnień na rok 15**

przez kupno następujących, bezwarunkowo losowaniu podlegających i zawsze odsprzedać się dających

**sześciu oryginalnych losów:**

Austr. losu czerwonego krzyża.
Włoskiego losu czerwonego krzyża.
Węg. losu czerwonego krzyża.
Losu Bazylika.
Serbs. państw. losu tytoniowego.
Losu Josziv „Dobrego serca“.

Najbliższe **dwa** ciągnienia już

**1 lipca i 2 sierpnia 1909 r.**

Wszystkie oryg. losy w ilości sześciu razem za gotówkę **K 203·25** lub tylko na

**39** rat miesięcz. po K **6·—.**

Już przesłanie pierwszej raty zapewnia natychmiastowe wyłączne prawo gry na oryginalne losy przez władzę kontrolowane.

Gazeta losowań „Neuer Wiener Mercur“ za darmo. 3905 4 5

**Kantor wymiany**
**OTTO SPITZ, Wiedeń,**
**I., Schottenring tylko 26**
Ecke Gonzagagasse

---

## MAGAZYN i PRACOWNIA KONFEKCYI DAMSKICH
## LEONA GRABOWSKIEGO

w Krakowie, plac Maryacki l. 9, róg Rynku głównego. — Telefon Nr. 990

3999 4 10 (Właściciel firmy: GABRYEL GRABOWSKI)

poleca:

**Suknie** francuskie, **Kostyumy** angielskie, **Żakiety, Bluzki, Halki, Spodnice,** Kostyumy płócienne i Boa, Materyały, Jedwabie i konfekcyę żałobną.

**Własna pracownia.**

Wykończenie zamówionych sukien szybkie i artystyczne, według żurnali angielskich i francuskich.

---

## Pożyczek amortyzacyjnych

za kondyktem na pensyi, na lat 10, 15 do 20, udziela pp. urzędnikom i oficerom zupełnie **bez kosztów. Pierwsze Węgierskie Towarzystwo Ubezpieczeń** w Krakowie ul. **św. Tomasza 9.** 2081 28 0

---

## Pomocnik handlowy

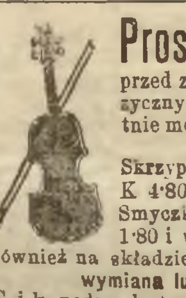
fachowiec w dziale bielizny damskiej i męskiej, zdolny ekspedyent, znajdzie stałą posadę w magazynie Braci Sperber w Krakowie, Rynek 30. 4070 3 8

---

## Wdowiec

rękodzielnik, zarządzający pracownią, na stałej posadzie, z uposażeniem 2.000 K rocznie, z bezpłatnem mieszkaniem, opałem, światłem, ożeni się ze starszą osobą 40—55 lat, posiadającą kapitalik, wszechstronne wykształcenie w zawodzie kobiecym (krawieczyzna, modniarstwo), lub posiadającą wyrobiony interes w Krakowie. — Zgłoszenia pod **K. K. 19.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 3868 6 8

---



## Proszę nie zaniechać

przed zakupnem instrumentów muzycznych zażądać za darmo i opłatnie mego cennika głównego z 3000 ilustracyami.

Skrzypce dla początkujących już za K 4·80, 5·50, 6·—, 7·60 i wyżej. Smyczki po K —·80, 1·—, 1·40, 1·80 i wyżej. Cytry, harmonie itd. również na składzie. Ryzyka niema. Dozwolona wymiana lub zwrot pieniędzy.

C. i k. nadw. dostawca **HANNS KONRAD,** Dom wysyłkowy wyrobów muzycznych w Brüx Nr 1491. Czechy. 144 20 20

---

## Küfferlego

**wyśmienite słodowe karmelki nadziewane przeciw kaszlowi**

do nabycia w handlach:

L. Aksmanna, B. Anisa, L. Dintenfassa, M. Dutkiewicza, A. Frassa, M. Jablonera, S. Nikla, P. Korna, J. Kuczmierczyka, A Reifera droguerya, L. Sykutowskiego, R. Schwimmera, Zawilińskiego i Króla, Z. Nasalika. 71 26 0

---

## „SAPOMENTHOL-MATULI“

**najidealniejszy środek przeciw**

ATAKOM PEDAGRYCZNYM, Ischias
REUMATYZMOWI MIĘŚNI
REUMATYZMOWI STAWÓW
NERWOBÓLOM i bólom krzyżów
MIGRENIE, KŁUCIU W BOKACH
OBRZMIENIOM, PORAŻENIOM
wedle poleceń lekarskich.

Sapomenthol jest od lat wielu stosowany w szpitalach publicznych i domach prywatnych, a tysiące lekarzy uznało ten środek za doskonały! — Wystrzegać się bezwartościowych falsyfikatów!

„Gdzie inne środki terapeutyczne nie odnoszą skutku — tam Sapomenthol jest niezbędnym! — Tak orzekli najwybitniejsi lekarze i pisma lekarskie. — 2308 30 30

Sprzedaż jedynie w słoikach po cenie 1·40 i 5 K. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach! Główny skład wysyłkowy i fabryka: **Eug. Matula w Radomyślu Wielkim.** — Po nadesłaniu 1·85 kor. wysyła się próbny słoik — opłatnie polecony.

---

Oficyalna garage Galic. Klubu automob.

Wyłączne zastępstwa austr.: Daimler, Mercedes, Gregoire.

## GALIC. AUTO GARAGE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

**Pierwszy fachowy warsztat reparacyjny.**

Wozy osobowe, ciężarowe, omnibusy, łodzie motor., części zapasowe, pneumatyki motory.

**Biuro:** ul. Retoryka l. 5. — Telefon Nr 107. — Telegram „AUTO“.
**Warsztat: ul. Smoleńska l. 31.** 2980 15 0

---

Rządowo uprawniona fabryka wód mineral. sztucz. i specyalnych leczniczych pod firmą

## K. RZĄCA i CHMURSKI w KRAKOWIE

**przy ul. św. Gertrudy pod Nr. 4**

wyrabia pod kontrolą komisyi Przemysłowej Tow. Lek. Krak. polecone przez toż Tow

**wody mineralne sztuczne**

odpowiadające składem chemicznym wodom: BILIŃSKIEJ, GESSHÜBLERSKIEJ, SELTERSKIEJ, VICHY, MARYENBADZKIEJ, HOMBURG, KISSINGEN, tudzież

**specyalne lecznicze** 36 50 0

jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, oraz **wody lecznicze normalne** z przepisu **Prof. Jaworskiego.**

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. — Cenniki na żądanie franco.

---

# F. LORD

**Główny skład rowerów, Kraków, Floryańska 55**

**Gener. Zastępstwo rowerów**

**Waffenrad,** austr, fabryki broni w Steyer
**Puchrad,** Johann Puch w Grazu
**Cleveland,** oryg. amerykańskie rowery Hartfort
**Premier Helical** i inne.
Rowery motorowe Puch i inne.

Wszelkie przybory i części składowe do rowerów motorów i samochodów. 2704 18 24

---

## BAY-RUM

**z konikiem**

najlepsza woda na głowę szczególnie przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów.

**Wszędzie do nabycia!** 1499 19 20

---

Szanowną P. T. Publiczność mam zaszczyt **zawiadomić,** że już **otwarte zostały**

**Łazienki na Wiśle**

damskie i męskie, powyżej mostu kolejowego — i polecam się łaskawej pamięci.

3737 6 6 Z poważaniem **J. Wójcicka.**

---

## GALICYJSKI BANK ZIEMSKI

**z siedzibą w ŁAŃCUCIE.**

Przyjmuje wkładki oszczędności, poczawszy od 50 koron, i opłaca od złożonych pieniędzy 5% z półrocznem oprocentowaniem.

Od kapitałów, złożonych na czas dłuższy jako stała lokacye, opłaca Bank procent wyższy aniżeli 5 od sta, a to stosownie do umowy z Dyrekcyą. Treść umowy zostaje zanotowaną w książeczce jako zastrzeżenie.

Wkładki do 100 koron wypłaca Bank bez wypowiedzenia, przy wkładkach zaś wyższych zastrzega sobie prawo żądania poprzedniego wypowiedzenia.

Od wkładek opłaca Bank podatek rentowy z własnych funduszów, a dla zaoszczędzenia opłaty pocztowej zamiejscowym, dostarcza czeków pocztowej kasy oszczędności.

Interesowanym podaje się do wiadomości, że działalność Banku ograniczona jest do interesów, opartych wyłącznie na własności ziemskiej.

Wkładki oszczędności przyjmuje Bank i wydaje książeczki wkładkowe nietylko w biurach w Łańcucie, ale również w FILII swojej we LWOWIE przy ulicy Brajerowskiej l. 6.

3887 3 3 **Dyrekcya.**

---

**Zakład pogrzebowy** odznaczony najwyższemi nagrodami

## JANA WOLNEGO

przy ul. św. Tomasza l. 4, tuż przy placu Szczepańskim, Filia: ulica Kopernika l. 6. — Telefon Nr 331.

Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. 12 151 0

---

**Niema lepszego mydła toaletowego jak: Krajowe Mydła przetłuszczone hygieniczne W. Bracha z Tarnowa.**

Rozmaite zapachy, Wydelikaca cerę, chroni od liszai, szorstkości i pękamia skóry. Niszczy piegi, pryszcze, oraz wszelkie nieczystości ciała. Po krótkim użyciu widoczne są najlepsze rezultaty. Do nabycia w wyłącznym składzie fabrycznym **Skład apt. „Sanitas“, Kraków, ul. Długa 18.**



Zapytajcie się swego lekarza, czy

# LOWAKRYNA

**woda do włosów**

nie jest jedynym najlepszym z istniejących kosmetyków i najidealniejszym środkiem do pielęgnowania włosów głowy i brody. Wpływa na porost włosów na głowie i brodzie, zapobiega wypadaniu włosów i tworzeniu się łupieżu. Tysiące mówią to. Dostać można we flaszkach po 5 K, 3 flaszki 12 K.

By osiągnąć sympatyczną, białą, delikatną i piękną skórę na twarzy i rękach, jak i na całem ciele, wolną od wszelkich nieczystości, jak **trądzików, piegów,** liszai i t. d. używać tylko następujących, zgoła nieszkodliwych, dotąd niedoścignionych przetworów **lowakryny: mydła lowakrynowego** po 1 K, 3 kawałki K 2·50, **kremu lowakrynowego** w słoikach po 3 K i 5 K. **lowakrynowej wody toaletowej** we flaszkach po 3 i 5 K, **pudru lowakrynowego,** białego, różowego i kremowego, w pudełkach po 3 i 5 K itd. Wysyła za zaliczką lub po otrzymaniu należytości. **M. Feith Nachf. Wiedeń. VI.,** Mariahilferstrasse 45. — Dostać można także w wielu drogueryach, składach perfum i aptekach w państwie. 3424 3 3

## Wśród lasów i gór

mieszkając przez lato, przyjmę na mieszkanie z troskliwą opieką młodzież szkolną z dobrych domów, lub dorosłe osoby. Adres: **„Lasy"** poste restante **Kraków.** 3710 5 0

## Pathéfon

zupełnie nowy, wraz z płytami do sprzedania. Kraków, Sukiennice 10. 3877 3 3

## Panna

znająca stenografię, pisanie na maszynie, oraz inne czynności biurowe, poszukuje zajęcia. R. S. poste restante **Kraków,** za okaz. kwitu inser. 3894 3 3

## Wózek i powozik

do sprzedania. Pędzichów 18. 3297 10 0

## WIKTOR BARABASZ

**skład fortepianów, pianin i harmonium,** poleca 121 144 0

## najlepsze instrumenta firm krajowych.

Wyłączne zastępstwo fabryk Bösendorfera, Ehrbara, Wirtha, Kotykiewicza. Zarazem **najpraktyczniejsze krzesła do fortepianów.**

## Przygotowuję

**przez wakacye do egzaminów!** 1) Wstępnych do gimnazyum lub szkół realnych, 2) wstępnych do klas wyższych szkół średnich, 3) z ukończonych klas szkół wydziałowych, 4) matury seminaryalnej, 5) poprawczych ze szkół średnich, 6) kwalifikacyi, 7) wydziałowych. Uczę niemieckiego, francuskiego literatur, historyi polskiej i geografii handlowej. Mogę urządzić lekcye zbiorowe. Wiadomość „356" poste rest. **Kraków.** 3941 6 6

**Morele,** brzoskwinie, gruszki, wybierane, bardzo piękne okazy, 5 kg. za 3 K, prawdziwe hiszpańskie wiśnie, słodkie świeże czereśnie, wielki agrest, 5 kg. za $2^1/_2$ K wysyła **J. Müller,** właściciel winnicy, **Kiskunhalas,** Węgry. 3985 7 20

## Dom z parcelą

na Zwierzyńcu, nadającą się pod willę, do sprzedania. Wiadomość: Zwierzyniec l. 77 w Zakładzie ślusarsko-mechanicznym, nad Wisłą. 4053 7 8

## Dom nowy

jednopiętrowy, wolny od podatku, zbudowany według najnowszych wymagań, z wodociągiem, o 21 ubikacyach mieszkalnych, za cenę 61.000 koron, przy ulicy Batorego w Nowym Sączu, do sprzedania. Dług Banku hipot. 30.000 koron. Wiadomość: Jan Grabowski, budowniczy, Nowy Sącz. 3908 2 3

L. 1178/akc. 4154 3 3

## Ogłoszenie licytacyi.

Gmina miasta Krakowa rozpisuje niniejszem publiczną licytacyę na całkowite wybudowanie stajni dla trzody chlewnej na miejskiej centralnej targowicy t. j. w realności Lk. 489 Dz. VIII w Krakowie.

Plany przeglądać, oraz formularze ofertowe i wyjaśnienia otrzymać można codziennie w „Biurze technicznem dla budowy rzeźni" przy ul. Kopernika l. 1, I p., w godzinach urzędowych między **9-tą** rano a **1-szą** w południe.

Oferty zaopatrzone marką stemplową **na 1 K,** oraz kwitem depozytowym poświadczającym, iż tytułem wadyum złożono w Kasie miejskiej najmniej 5% ceny oferowanej, składać można na ręce Naczelnika Administracyi akcyzy.

Ostatni termin do składania ofert upływa we wtorek **dnia 6 lipca b. r.** o godzinie 12-tej w południe, o której to godzinie nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

**Administracya akcyzy miejskiej.**

Kraków, dnia 23 czerwca 1909.

## Osoba

inteligentna poszukuje miejsca jako towarzyszka i opiekunka do starszej osoby. Zgłoszenia pod adresem **M. S.** Zakopane, Bystre l. 6. 3957 5 6

## Pomocnik handlowy

z działu gal. papierowego, znajdzie na czas sezonu natychmiastowe zajęcie w handlu **Jana Rożankowskiego w Krynicy.** 4031 3 3

## W Myślenicach za Rabą

są jeszcze dwa większe mieszkania umeblowane na lipiec i sierpień do wynajęcia. Wiadomość: Pl. Maryacki 8, II p. 4069 3 3

## Piekarnia parowa Kulki w Przerowie

(Morawa) poszukuje **sprzedawców** (zastępców) chleba żytniego morawskiego, wyrobu tejże piekarni.

Zgłoszenia wprost pod powyższym adresem. 3949 5 8

## Czereśnie, wiśnie

wielkie, słodkie, wysyła 5 kg. za K 2·50 **Jan Valtmajer,** właściciel winnic, **Kiskunhalas,** Węgry. 4028 7 10

## Profesor gimn.

przyjmie na stancyę kilku uczniów szkół średnich. Retoryka 1, II p. 4131 3 6

## Krawcowa.

Bardzo dobra **krawcowa z Warszawy** poszukuje miejsca na wyjazd. Zgłoszenia: ul. Krótka 6, u p. Stapińskiej, dla **A. M.** 4138 3 3

## Folwark blisko Krakowa

i stacyi kolejowej pod korzystnemi warunkami **do sprzedania.** Zgłoszenia **tylko pisemne** pod: **Korzystne** przyjmuje Gł. Agencya Dzienników i Ogłoszeń, Kraków, ul. Sławkowska 2. 4142 2 4

## Kamienica

II-piętrowa, nowa, dobrze się rentująca, tuż za rogatką, na dogodnych warunkach do sprzedania lub do zamiany na parcelę za dopłatą. Zgłoszenia pod **J. W. 100.** poste restante **Kraków.** 3944 3 3

## Kinematograf

do sprzedania w handlu aparatów fotograficznych **A. Larisch,** ulica Szewska l. 19. 4105 4 6

## Do wynajęcia

**piwnica na skład.** — Wiadomość: u stróża pod l. 25, ul. Zwierzyniecka w oficynie na dole. 4096 3 3

## Inteligentna Niemka

**poszukuje** posady na wieś do dzieci lub starszej osoby na czas wakacyj. Zgłoszenia pod **„Praca 146"** poste restante **Kraków.** 4156 2 2

## Do wynajęcia

3 pokoje, przedpokój i kuchnia, pokój, nyża i kuchnia na II piętrze od 1 lipca przy ul. Pędzichów l. 23. Wiadomość tamże. 4129 4 4

**Prawnik IV r.** przygotowuje do I. egz. hist.-prawniczego praktycznie na termin lipcowy lub jesienny pojedynczo lub w grupach. Warunki przystępne. Wyjadę na prowincyę. Wiadomość w sklepie p. Konopnickiego, Kraków, Długa 33. 4103 3 3

## Poszukuje się

frontowego, parterowego **sklepu w Rynku gł.** przy linii A-B lub B-C do wzięcia w najem, względnie w podnajem za stosownem wynagrodzeniem. — Oferty przyjmuje Dr Jan Jakubowski, adwokat w Krakowie, ul. św. Jana 18. 4047 3 3

## Kapitalista

potrzebny do eksploatacyi nowo wynalezionego artykułu, rokującego świetną przyszłość bez najmniejszego ryzyka, gdyż maszyn, ani żadnych urządzeń nie potrzeba. Patenty we wszystkich państwach zgłoszone. Początkowo wystarczy kilka tysięcy koron; w miarę zbytu będzie potrzeba do 100.000 K i wyżej. — Wiadomość: „Informator", Wiślna 2. 4124 2 5



**Pierwszy krajowy, hurtowny i częściowy skład gramofonów**

# Józefa Wekslera.

**Lwów** Sykstuska 2. Tel. 2033 II.

Odznaczony na wystawie jubileuszowej najwyższem odznaczeniem GRAND PRIX.

**Kraków** Grodzka 71. (obok Wawelu).

**Jeneralne zastępstwo Akc. Tow. Gramofonów z marką „Piszący Aniołek".** Poleca swoje stanowczo bez szmeru grające gramofony uznane przez pierwszorzędnych znawców za najlepsze i najtrwalsze. Korzystna wymiana płyt. Części składowe i warsztaty reperacyjne na miejscu. 186 27 0

**Gramofon koncertowy z 10 płytami 60 koron.**

**Cenniki darmo i opłatnie.** Przeróbka lub zamiana Pathéfonów na Gramofony, oraz wielki wybór Pathéfonów i płyt.

# BOA

**z piór strusich** najnowsze od **8 K** począwszy poleca

**Skład futer P. Bouffal**

**Kraków, Pl. Maryacki 9.** 3995 5 5

# BOA

(Tłumaczenie).

# Bank austryacko-węgierski.

Dywidenda za pierwsze półrocze 1909 r. (60 kupon dywidendowy), przypadająca wedle statutu na każdą akcyę Banku austryacko-węgierskiego w kwocie:

## dwudziestu ośmiu koron,

wypłacaną będzie, od 1 lipca b. r. począwszy, w zakładach głównych Banku w **Wiedniu** i **Budapeszcie,** jakoteż we **wszystkich filiach** Banku austryacko-węgierskiego.

**Od 1 października b. r.** będą wydawane w wymienionych zakładach głównych i filiach

## nowe arkusze kuponowe

do akcyj Banku austryacko-węgierskiego.

Do podjęcia tychże, należy podać talony za pomocą konsygnacyi, na które blankiety bezpłatnie otrzymać można.

**Budapeszt, dnia 24 czerwca 1909 r.**

**BANK AUSTRYACKO-WĘGIERSKI.**

**Popovics** gubernator.

**Heinrich** generalny radca.

**Pranger** generalny sekretarz.

4201

(Przedruk nie będzie płacony).

## ZAKOPANE - „DWOREK"

**Pensyonat Teferowej.** Pokoje słoneczne. — Ogród iglasty. — — Fortepian. — Kuchnia zdrowa. — **Ceny przystępne.** 4148 1 4

## 10.000 koron

poszukuje się na drugą hipotekę po Banku krajowym na kamienicę w Krakowie. Zgłoszenia listowne **J. M,** poste restante **Bochnia.** 4230 1 3

## Rower

do sprzedania. Wiadomość: ul. Siemiradzkiego l. 5. Oglądać można od godziny 1—3 po południu. 4238

**Wspólnika** lub wspólniczki z kapitałem około 4000 K poszukuje się do interesu już rentującego. Zgłosz. **„Interes"** p. rest. Kraków. 4226

## W Zakrzówku

dom całkiem nowy, dopiero ukończony, murowany, mocno zbudowany, o trzech ubikacyach, ogródek przy ulicy, piwnice, podwórzec dosyć duży, jest z wolnej ręki do sprzedania.

Wiadomość u policyanta gminnego w Zakrzówku. 4227

## Kupię wózek

na małego konia lub powozik półkryty w dobrym lub złym stanie. Wiadomość: Hałatek, Prądnik czerwony. 4231 1 3

## Poszukuje posady

lub wspólnika zdolny piwniczny, obeznany dokładnie z czynnościami w zakres winiarstwa wchodzącemi, oraz specyalista wyrobu francuskich likierów i sztucznego wina. — Zgłoszenia pod **Specyalista 610** poste restante **Kraków.** 4228 1 3

## Lokal elegancki

składający się ze sklepu, pokoju i kuchni z wszystkiemi przynależnościami, jest od 15 lipca do wynajęcia. — Wiadomość **Wolska 5.** 4232 1 2

## Czereśnie

5 kg. czereśni . . . . . . . . . . . . . K 6·60
5 kg. moreli . . . . . . . . . . . . . K 4·80
5 kg. gruszek . . . . . . . . . . . . [illegible] 4·20
5 kg. pomidorów . . . . . . . . . . K 3·40
5 kg. melonów . . . . . . . . . . . K 4·90

opłatnie za zaliczką 4233 1 2

**Giovanni Spagnero, Tryest.**

## Do wynajęcia:

[illegible] **umeblowany,** na żądanie z [illegible] utrzymaniem dla osoby **potrzebu[illegible] stałej opieki lekarskiej.** Wiadomość: Skład apteczny, Kraków, ulica Długa l. 18. 4170 2 3

## Poszukuję

pomieszczenia dla 2 osób na 6 tygodni w pięknej i górzystej okolicy, z całem utrzymaniem, w pobliżu Krakowa.

Zgłoszenia: **J. Wk.** poste restante **Kraków.** 4191 2 2

## Pokój obszerny i suchy

w górzystej i lesistej okolicy obok Zakopanego. z całem utrzymaniem, zaraz do wynajęcia. Adresować: Leśniczówka w Witowie, poczta Chochołów. 4167 2 4

## 4 pokoje i kuchnię

z łazienką i wygodami, balkonem na planty, do każdego pokoju osobne wejście z przedpokoju, oddam na czas od lipca do października pod korzystnemi warunkami. Ulica Straszewskiego 9, I piętro. 4058 3 3

## Dam 20%

od 4000 K pożyczki na bardzo rentowne przedsiębiorstwo. Kraków poste rest. Okazic. kwitu „N. Reformy" Nr 492. 4082 4 8

## Do sprzedania

w Skawinie, kamienica o dwóch frontach, świeżo odnowiona, w bardzo korzystnem położeniu, oraz $6^1/_4$ morga pola. Dług hipoteczny pod bardzo korzystnemi warunkami. Wiadomość: tylko Kraków, Retoryka 4, parter. 4150 2 5

**Uczeń** z ukończoną II kl. realną lub gimn. znajdzie umieszczenie w zawodzie cukierniczym w Cukierni Lwowskiej Jana Michalika w Krakowie, Floryańska 45. 4144 5 15

Zakład zdrojowo-kąpielowy

## BURKUT

**poczta Żabie (koło kolei Worochta).** Położenie wyżynowe, 1012 m. nad morzem. Cały rok otwarty. Woda żelazisto-sodowa leczy anemię, niedokrewność, katar żołądka, neurastenię, histeryę, migrenę, osłabienia po przebytych chorobach. Eksport wody we flaszkach $^3/_4$ litrowych, loco Worochta 40 hal. Główny skład w aptece WPana G. J. Flappy w Żabiu. Mieszkania tygodniowo 10 do 16 kor. Utrzymanie dzienne 4 kor. Kuchnia zakładowa. Furmanki z Worochty do Burkutu zamawiać można listownie przez Zarząd lub przez p. J. Gärtnera w Żabiu. Prospekty gratis i franko. Połonna stacya klimatyczna. 4168 2 5

## Wielkie - hiszpańskie wiśnie

do smażenia, wysyła w 5 kg. koszykach za 2 K opłatnie **Hoffmann A.,** Nyiregyháza, Węgry. 4169 2 6

Wydział Towarzystwa Bursy w Wadowicach ogłasza konkurs na posadę

## gospodyni

w Bursie od 1 września b. r. Wynagrodzenie: mieszkanie z 2 pokoi, utrzymanie i 30 K miesięcznie. Petentki mają przedłożyć dowody uzdolnienia do prowadzenia większego gospodarstwa na ręce Prezesa Tow. Notaryusza p. Roberta Hana do 15 lipca b. r. 4204

Samodzielny, rutynowany

## buchalter - korespondent

bardzo biegły w niemieckiej korespondencyi, z ładnem pismem, potrzebny od 1-go lipca. **Posada stała.**

Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw i podaniem warunków, nadsyłać pod **„Kraków, Fach pocztowy 77".**

Tylko pierwszorzędne siły będą uwzględnione. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 4237 1 5

## Zawiadomienie.

Z początkiem września b. r. otwieram **Prywatny jednoroczny, zbiorowy kurs przygotowawczy do matury seminaryjnej.**

Warunki przystępne. Doborowe siły nauczycielskie. Informacye odwrotnie.

Adres dla zgłoszeń pisemnych lub ustnych: Kraków, Karmelicka 70, parter.

4073 3 4 **Regina Matejkowa.**

## Do wynajęcia

**pokój umeblowany.** Ulica Długa l. 23, I piętro. 4159 2 3

**OSOBA** młoda (lat 24), znająca się na kuchni i szyciu, poszukuje jakiej posady, lub do starszych dzieci na wyjazd. Zgłoszenia pod **„Osoba K. M."** poste restante **Kraków.** 4098 3 3

Kilka nowych **rowerów**

## „Styrya"

po własnym koszcie [illegible] nabycia. **A. Larisch, Kraków,** Szewska 19. 4123 2 3

## W Czorsztynie

uroczej okolicy, jest do wynajęcia na sezon letni kilka pokoi. — Na żądanie pokoje z utrzymaniem. W miejscu urząd pocztowy i telegraficzny. Kąpiele rzeczne w Dunajcu, las w pobliżu. Bliższa wiadomość: **„Gospoda", Czorsztyn,** listem poleconym 4166 2 2

## Dla młodego urzędnika

władającego biegle językiem polskim i niemieckim, a obznajomionego dobrze z książkowością nadarza się sposobność do korzystnej **zmiany posady w pierwszorzędnej instytucyi.** Dokładne oferty pod: **„Stabilizacya"** przyjmuje z grzeczności Gł. Agencya Dzienników i Ogłoszeń, Kraków, Sławkowska 2. 4192 2 2

## Pokój umeblowany

na I p. od frontu do wynajęcia zaraz przy ul. św. Jana 26. 190 16 0

## Lakier - - -

do tablic szkolnych, czarny, matowy, wyrobu Fr. Haas'a w Ostrawie mor. i z innych fabryk.

## Gąbki - - - -

do tablic szkolnych.

## Kredę - - - -

**w laseczkach** do tablic szkolnych polecają najtaniej 4194 1 2

## Reim i Spółka

Linia A-B. **KRAKÓW.** Rynek 37.

## Zygmunt WIECZOREK

**KRAKÓW, SUKIENNICE 29.**

Najlepsza bielizna męska.
Najmodniejsze krawatki.
Najlepsze rękawiczki.

36 47 0

**Bardzo niskie ceny.**

## Wybierane wiśnie

czereśnie, morele, brzoskwinie włoskie, ananasy świeże, jabłka, porzeczki, truskawki, kalafiory, również wszelkie owoce, jarzyny, wysyła codziennie świeże po cenach najtańszych Owocarnia Krajowa Piotra Bereżnickiego, Lwów, Pańska 11, 4196 2 15

## Uczeń

ze szkół średnich potrzebny do nauki w Cukierni W. Nowaka w Bochni. 4161 2 8

## Osoba

obznajomiona z prowadzeniem ksiąg rachunkowych, władająca biegle językiem niemieckim w piśmie i słowie, poszukuje stałej posady w administracyi, sanatoryum, zakładzie wychowawczym i t. p. **A. G. F.** poste rest. **Kraków.** 4199 2 3

# Magazyn mebli Szczepana Łojka

**Kraków, ul. Szpitalna l. 36, naprzeciw teatru. — Nr telefonu 738,** poleca w wielkim wyborze kompletne urządzenia pokoi sypialn[illegible] [illegible]dalnych, salonów i t. p. Sofy wszelkiego rodzaju, materace, poduszki, kołdry [illegible] niki, portyery, firanki, kapy na łóżka, serwety na stoły i t. p Cen[illegible]

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.

Rządca drukarni L. K. Górski